

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

Кафедра графічного дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього рівня магістр на тему:

**Концептуальний дизайн внутрішнього простору забудови
ЖК «CITY HUB»**

Виконала студентка II курсу

Кривуш Галина Єгорівна

Групи МДЗ-022-23з

Спеціальності:

022 «Дизайн»

Керівник:

кандидат філос. наук, доцент

Слівінська Аліна Францівна

Рецензент:

доктор мистецтвознавства, доцент

Безугла Руслана Іванівна

Допустити до захисту

Протокол № 5 засідання кафедри

від «25» 11. 2024 р.

Завідувач кафедри графічного дизайну

() Л.С.Журавель-Змеєва

(підпис) (ініціали, прізвище)

Київ-2024

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Інститут дизайну та реклами
Кафедра графічного дизайну
Освітній рівень «магістр»
Спеціальність 022 «Дизайн»
Освітня програма «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Журавель-Змєєва Л.С.
«20» вересня 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

СТУДЕНТЦІ

Кривуш Галині Єгорівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи — Концептуальний дизайн внутрішнього простору забудови ЖК «CITY HUB»

Керівник роботи — Слівінська Аліна Францівна, кандидат філософських наук, доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи — 25 листопада 2024 р.

3. Мета та завдання кваліфікаційної роботи:

Мета кваліфікаційної роботи — дослідити теоретичні принципи концептуального дизайну середовища сучасного житлового комплексу й розробити дизайн простору ЖК "CITY HUB" з різноманітними рекреаційними зонами, об'єднаними авторським проєктом стінопису.

Завдання роботи:

- розглянути виникнення і розвиток стінопису, його види та особливості використання; проаналізувати світовий досвід використання стінопису в громадському просторі й розкрити особливості використання стінописів в

Україні;

- здійснити концептуальні вирішення стінопису у зовнішньому і внутрішньому просторі та проаналізувати способи поєднання стінопису з декоративними рослинами;
- обґрунтувати мотиви стінопису та розміщення їх на території зони відпочинку ЖК та в інтер'єрі кафе;
- дослідити світовий досвід використання стінопису в дизайні середовища міста та способи поєднання стінових картин з фітокомпозиціями, як спосіб вживлення їх в середовище міста, парки та внутрішні двори житлових комплексів;
- розробити проєкт дизайну середовища ЖК "CITY HUB" з використанням стінопису та фітокомпозицій в основних функціональних зонах – літнє кафе в зоні спокійного відпочинку.

4. Перелік графічного матеріалу: ситуаційний план, генеральний план, план локації дитячого майданчику в форматі 3D, план локації зони відпочинку 1 в форматі 3D, план локації зони відпочинку 2 в форматі 3D, план локації спортивного майданчику в форматі 3D, ескізи та рисунки стінописів - авторських робіт здобувача.

Два планшета формату A0 (841x1189 мм), мультимедійна презентація проєкту.

5. Консультанти розділів роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
I	Слівінська А.Ф., доцент	20.09.2024 р.	5.10.2024 р.
II	Слівінська А.Ф., доцент	5.10.2024 р.	20.10.2024 р.
III	Слівінська А.Ф., доцент	20.10.2024 р.	5.11.2024 р.

6. Дата видачі завдання «20» вересня 2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Складання плану виконання кваліфікаційної роботи	20.09.2024 р.	Виконано
2.	Вибір об'єкту проектування	20.09.2024 р.	Виконано
3.	Написання вступу кваліфікаційної роботи	5.10.2024 р.	Виконано
4.	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи	5.10.2024 р.	Виконано
5.	Написання другого розділу кваліфікаційної роботи	20.10.2024 р.	Виконано
6.	Написання третього розділу кваліфікаційної роботи	5.11.2024	Виконано
7.	Написання висновків	5.11.2024 р.	Виконано
8.	Виготовлення демонстраційних креслень	10.11.2024 р.	Виконано
9.	Подача пояснювальної записки на кафедру	10.11.2024 р.	Виконано
10.	Розробка презентації та написання доповіді	15.11.2024 р.	Виконано
11.	Захист кваліфікаційної роботи	20.11.2024	Виконано

Студент

(підпис)

Кривуш Г.Є.

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту

(підпис)

Слівінська А. Ф.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кривуш Галина "Концептуальний дизайн внутрішнього простору забудови ЖК «CITY HUB»"

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню у сфері розроблення концептуального підходу до створення декоративних композицій безперервного цвітіння для громадських просторів різного призначення. В роботі запропоновані варіанти створення декоративних композицій на території ЖК в зоні тихого відпочинку та в парку для людей з обмеженими можливостями. Новизною і креативом даного проекту є розробка і використання стінопису, який служить фоном для фітокомпозицій і забезпечує зорове розширення обмеженого простору. В першому розділі представлено аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду використання стінопису в поєднанні з фітодизайном громадських територій міст. Другий розділ присвячений вибору тематики стінописів, можливостям і способам використання стінописів в поєднанні з декоративними рослинами у зовнішньому середовищі. В третьому розділі висвітлені ідеї з дизайну зовнішнього середовища ЖК «CITY HUB» з використанням елементів стінопису та декоративних рослин.

Об'єкт дослідження: дизайн прибудинкового простору житлового комплексу та особливості використання стінопису в дизайні середовища сучасних міських забудов.

Предмет дослідження: теоретичні і практичні аспекти дизайну простору сучасних житлових комплексів і використання стінопису як декоративного елементу середовища на прикладі проекту прибудинкової території ЖК "CITY HUB"

В роботі використані авторські розробки картини стінопису, яку вона втілила в стінопис в одному з ресторанів Європи. В даний момент вона пропонує використати елементи своєї роботи в дизайні зовнішнього середовища на території ЖК «CITY HUB» та в дизайні інтер'єру кафе на території цього ж ЖК.

Ключові слова: *стінопис, концептуальний дизайн, ландшафт, дизайн, житловий, комплекс, проектування, генеральний план.*

SUMMARY

Kryvush Galina "Conceptual design of the interior space of the residential complex "CITY HUB""

The qualification work is devoted to research in the field of developing a conceptual approach to creating decorative compositions of continuous flowering for public spaces of various purposes. The work proposes options for creating decorative compositions on the territory of the residential complex in the quiet recreation area and in the park for people with disabilities. The novelty and creativity of this project is the development and use of murals, which serve as a background for phytocompositions and provide a visual expansion of the limited space. The first section presents an analysis of foreign and domestic experience in using murals in combination with phytodesign of public areas of cities. The second section is devoted to the choice of the subject of murals, the possibilities and methods of using murals in combination with decorative plants in the outdoor environment. The third section highlights ideas for the design of the outdoor environment of the residential complex "CITY HUB" using elements of murals and decorative plants.

Object of research: design of the adjacent space of a residential complex and features of the use of murals in the design of the environment of modern urban developments. Subject of research: theoretical and practical aspects of the design of the space of modern residential complexes and the use of murals as a decorative element of the environment on the example of the design of the adjacent territory of the residential complex "CITY HUB"

The work uses the author's development of a mural painting, which she embodied in a mural in one of the restaurants in Europe. At the moment, she proposes to use elements of her work in the design of the external environment on the territory of the residential complex "CITY HUB" and in the interior design of a cafe on the territory of the same residential complex.

Keywords: *mural, conceptual design, landscape, design, residential, complex, design, master plan.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СТІНОПИС ЯК ДЕКОРАТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА.....	6
1.1. Історія виникнення стінопису, його види та особливості використання.....	6
1.2. Аналіз концептуальних вирішень використання стінописів в дизайні інтер'єрів... 8	
1.3. Стінописи в містах України як елемент дизайну зовнішнього середовища.....	11
Висновки до першого розділу.....	18
РОЗДІЛ II.....	19
СТІНОПИС ТА СПОСОБИ ПОЄДНАННЯ ЙОГО З НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ	19
2.1. Вибір тематики та розробка стінописів.....	19
2.2. Аналіз концептуальних вирішень композицій декоративних кльтур для озеленення прибудинкової територіі ЖК "CITY HUB".....	22
2.3. Способи використання стінописів та поєднання їх з фітокомпозиціями.....	29
Висновки до другого розділу.....	44
РОЗДІЛ III.....	46
ПРОЄКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ ТЕМАТИЧНОГО СТІНОПISY НА ТЕРИТОРІЇ ЖК "CITY HUB" В ПОЄДНАННІ З РОСЛИНАМИ.....	46
3.1. Перед проектна підготовка.....	46
3.2. Концепція зонування територіі ЖК "CITY HUB".....	48
3.3. Генеральний план дизайну зовнішнього середовища ЖК.....	62
3.4. Обґрунтування мотивів стінопису та розміщення їх в інтер'єрі кафе у грузинському стилі.....	65
Висновки до третього розділу.....	68
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК.....	72
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. Технологічний прогрес суттєво вплинув на дизайн сучасного міста. Сучасні міста – це урбанізовані простори, де люди часто відчують себе загубленими серед численних будівель. Тому виникає потреба в рекреаційних зонах – місцях, де можна відновити сили. Сьогодні зростає необхідність у збільшенні кількості рекреаційних зон – місць, де можна відновити сили. Сучасною тенденцією дизайну середовища стає концептуальний дизайн прибудинкових територій житлових комплексів, які облаштовують як локації для різних видів відпочинку. Дизайн середовища насичується різноманітними декоративними елементами, в тому числі малими архітектурними формами, композиціями з декоративних рослин та особливу роль тут мають відіграти стінописи. Саме вони здатні розширити простори та створити дуальні композиції. Це актуально зараз, коли нам належить відновлювати розбиті архітектурні споруди та відбудовувати повністю розрушені міста, коли люди так прагнуть прекрасного, що дозволить їм повірити в майбутнє.

Постановка проблеми: - головна мета дизайну середовища житлового комплексу - досягнення екологічності, інклюзивності, комфортності для жителів ЖК пропонується через художнє оформлення простору, вибір теми стінопису та дизайнерських рішень при формуванні зовнішнього простору та дизайну інтер'єру кафе.

Мета роботи: дослідити теоретичні принципи концептуального дизайну середовища сучасного житлового комплексу й розробити дизайн простору ЖК "CITY HUB" з різноманітними рекреаційними зонами, об'єднаними авторським проектом стінопису.

Завдання роботи:

- розглянути виникнення і розвиток стінопису, його види та особливості використання; проаналізувати світовий досвід використання стінопису

в громадському просторі й розкрити особливості використання стінописів в Україні;

- здійснити концептуальні вирішення стінопису у зовнішньому і внутрішньому просторі та проаналізувати способи поєднання стінопису з декоративними рослинами;
- обґрунтувати мотиви стінопису та розміщення їх на території зони відпочинку ЖК та в інтер'єрі кафе;
- дослідити світовий досвід використання стінопису в дизайні середовища міста та способи поєднання стінових картин з фітокомпозиціями, як спосіб вживлення їх в середовище міста, парки та внутрішні двори житлових комплексів;
- розробити проєкт дизайну середовища ЖК "CITY HUB" з використанням стінопису та фітокомпозицій в основних функціональних зонах – літнє кафе в зоні спокійного відпочинку.

Об'єкт дослідження: дизайн прибудинкового простору житлового комплексу та особливості використання стінопису в дизайні середовища сучасних міських забудов.

Предмет дослідження: теоретичні і практичні аспекти дизайну простору сучасних житлових комплексів і використання стінопису як декоративного елементу середовища на прикладі проєкту прибудинкової території ЖК "CITY HUB".

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає в теоретичному осмисленні концептуального дизайну простору сучасного житлового комплексу та представленні дизайну прибудинкової території ЖК "CITY HUB" з використанням авторських стінописів як в зовнішньому середовищі, так і інтер'єрі кафе на території ЖК.

Методи дослідження: аналітичний, історичний, порівняльний, проєктний, метод аналізу аналогів в прототипів та інші.

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи можуть бути корисними для досліджень сучасних

підходів до гармонізації міського простору, концептуального дизайну житлових забудов, запровадження декоративних елементів в міське середовище, як то стінопису в декорванні як зовнішнього середовища так і інтерєру.

Апробація результатів. Результати кваліфікаційної роботи було відображено в публікації: Муралі як культурний зв'язок і комунікація/ Матеріали VIII Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір» , Київ, 7 листопада 2024 року, с.. 443-444:

https://nakkkim.edu.ua/images/Instytuty/nauka/vydannia/Tezy_07_11_2024.pdf

РОЗДІЛ 1. СТІНОПИС ЯК ДЕКОРАТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА.

1.1. Історія виникнення стінопису, його види та особливості використання.

Мурали як форма настінного живопису не є чимось абсолютно новим. Європейські художники століття працювали над прикрасами стін і фасадів. Одним із найперших прообразів сучасних муралів є фрески Ренесансу. Фрески Ренесансу — це важлива частина культурної спадщини епохи Відродження, яка охоплює період із XIV по XVI століття в Європі. Вони вважаються одними з найвидатніших досягнень монументального живопису. Фрески мали не лише декоративне, але й глибоко релігійне та символічне значення, саме тому їх писали для релігійних закладів та прикрашали ними палаци [31].

Фреска — це техніка живопису, при якому зображення наноситься на вологу вапняну штукатурку. Написання фрески був дуже трудомістким. Художник спочатку створював картон, розписуючи його в натуральну величину, а потім переносив його на поверхню стіни і стелі, з врахуванням перспективи, дотримуючись анатомічної точності. Фрески були інструментом релігійної пропаганди, медіумом мистецького вірування, символом соціального статусу. Визначними художниками фресок були Мікеланджело Буонарроті (1475–1564), Рафаель Санті, Мазаччо (1401–1428) [33].

Наступним видом стінопису є барокові декоративні роботи, які з'явилися на межі XVII—XVIII століть. Вони гармонійно поєднували архітектуру, живопис і скульптуру в інтер'єрах культових та громадських будівель. Стиль бароко вражає глядача складними композиціями, багатими орнаментами і безліччю символічних образів. Характерними рисами стилю бароко є динаміка та драматизм; використання засобів які давали ілюзорний ефект

розширення меж реального простору; релігійний пафос; розкіш - орнаменти вкриті золотом[33].

В стилі бароко працювали Джованні Баттіста Гауді (1639–1709); П'єтро да Кортонна (1596–1669); Джованні Баттіста Тьєполо (1696–1770); Карло Мадерно та Лоренцо Берніні (1598–1680) [40]. .

В ХХ столітті в період зародження модернізму, основними напрямками якого стали футуризм і кубізм почалось відродження стінопису. І футуризм і кубізм ламали традиційний підхід до мистецтва живопису.

Значно вплинув на розвиток стінопису мексиканський муралізм, що виник після Мексиканської революції 1910-1920 років. Він зосереджувався на соціальних, політичних та історичних темах. Муралізм став відповіддю на пошуки створити нову національну ідентичність, яка б об'єднала усі верстви населення. Дієго Рівера – один із художників чий монументальні роботи стали символом мексиканського муралізму[40].

В Європі в 1960-1970-ті роки, мурали стають формою художнього вираження соціальної свідомості і політичної активності. Виникли нові мистецькі течії - поп-арт, абстрактний експресіонізм та концептуальне мистецтво. Яскравим прикладом муралу післявоєнної Європи є Берлінська стіна (1961-1989) символ поділу світоглядів та в одночас місцем вільного художнього самовираження [41]. Місто Мілан стало центром соціальних експериментів у муралізмі. Тут художники створювали стінописи на тему боротьби за права робітників, протестів проти війни у В'єтнамі. Мурали використовували для поширення своїх ідей, а також в них коментували суспільні події. У Лондоні мурали стали засобом вираження ідентичності спільнот в районах, населених іммігрантами. Стінописи відображали культури, традиції та проблеми, з якими стикалися ці громади, часто підкреслюючи соціальні та расові нерівності [41].

У 1970-х роках мурали стали частиною міського ландшафту, їх Муралізм став важливим інструментом художнього вираження, впливаючи на

культурний ландшафт Європи він створив тривалий вплив на мистецтво в цілому.

Таким чином, в післявоєнній Європі, особливо в 1960-1970-х роках, мурали почали відображати соціальні та політичні зміни, стали платформою для висловлення протесту, громадської свідомості та національної ідентичності. Цей рух дав можливість художникам активно взаємодіяти з громадськістю, що стало основою для розвитку сучасного вуличного мистецтва.

1.2. Аналіз концептуальних вирішень використання стінописів в дизайні інтер'єрів.

Стінописи використовують як в дизайні інтер'єрів так і в дизайні зовнішнього середовища. В інтер'єрах не завжди є достатньо місця для декоративних рослин, саме тому використовують масу засобів які виконують роль акценту чи створюють фон, що візуально розширює простір та створює атмосферу приміщення.

Зокрема в дизайні інтер'єрів часто використовують стінопис або ж великі картина на спеціальних панелях з підготованою поверхнею. На рис.1.1 триптих із світлим пейзажем та картина із зображенням злаків виконую роль вікна, перетворюючи глуху стіну в екран, що розширює простір.

Рис.1.1. Триптих із світлим пейзажем та картина з зображенням злаків виконують роль вікна

Картини на рис.1.2, 1.3 не просто розширюють простір, а запрошують вийти з нього та прогулятися вуличками, перейти через міст та насолодитись водними просторами, що відкриваються перед вами.

Рис.1.2. Зображення вечірнього міста завожує блиском вогнів, а формат картини створює враження трьох вимірного простору.

На наступному рисунку 1.3 відображення вогнів у дзеркалі води додають світла не лише картині, цей ефект переноситься і в приміщення. Вулиця і ліхтарі розкривають перспективу і кличуть на вечірню прогулянку.

Рис.1.3. Якщо виконати цю картину за розміром стіни то легко переміститись уявою на безлюдні вулиці міста.

Більш колоритний міський пейзаж представлено на рис.1.4, саме він відповідає внутрішньому убранству інтер'єру – різнобарвні крісла, декоративні вази, кераміка на столі все це ідеально виглядає на фоні картини.

Рис.1.4. Мальовниче місто є невід'ємною частиною інтер'єру – яскраве і барвисте воно створює атмосферу грайливого настрою, динамічного руху і безмежного щастя

Зовсім інший варіант декорування стіни пропонується на рис. 1.5. Тут присутній не пейзаж, а декоративний стінопис з декоративними квітами. Цей варіант є яскравим елементом декору кімнати. Саме на протилежності йому стіна поруч оформлена в витриманому стилі, без зайвих декоративних елементів. Меблі в білому ахроматичному кольорі фактично сприймаються як продовження білого фону стінопису, а книги наче намальовані. Ідеально гармонують кольори стінопису та сусідньої стіни.

Рис.1.5. Дві стіни виглядають як один розгорнутий стінопис.

1.3. Стінописи в містах України як елемент дизайну зовнішнього середовища

Ще більш цікавими є рішення з використання стінопису в дизайні зовнішнього середовища. Основними видами розпису стін в місті є графіті, мурали та стріт-арт.

Сучасна Історія графіті почалася з повідомлень на стінах будівель і товарних вагонах поїздів, які представники банд Нью-Йорку залишали на вулицях міста ще в 1920–1930-х роках. Таким чином учасники угруповань позначали територію своїх «володінь» й залишали повідомлення своїм конкурентам [41].

З часом написи стали з'являтися на різноманітних нерухомих і рухомих об'єктах, а кількість художників і стилів зростала. До їх числа приєдналася молодь, яка використала малюнки на стінах для самовираження. Малюючи слогани та гасла молодь демонструвала власну реакцію на соціально-політичні проблеми. Влада міст в різних країнах почали вести боротьбу з представниками вуличного мистецтва. Художники розділилися на два табори: перші продовжували на нелегально розмальовувати вуличні об'єкти, а другі віддали перевагу роботі на комерційній основі й почали працювати при галереях. Завдяки тривалій популярності цей вид вуличного мистецтва став піддаватися детальному дослідженню. Було сформульовано саме поняття «графіті», як вид самостійного культурного урбаністичного мистецтва для передачі графічних та текстових зображень. Саме науковці запропонували відокремити поняття «графіті» (італ. *graffiti* — дряпати), зображення, які створюються за допомогою продряпування поверхні стіни від поняття «діпінті» (італ. *dipinto* — картина) — малюнку фарбами [41].

На вулицях України графіті та діпінті з'явилися у формі тегів, підписів, трафаретного живопису, частіше не санкціоновані зображення на об'єктах державної або приватної власності.

За формою створення вони поділяються на ті, що виконуються за власним бажанням та ті, які є предметом замовлення іншої сторони [41]. Серед відомих не тільки в країні, але й за її межами вуличних художників-графістів можна виділити Володимира Манжоса, Олексія Бордусова та Сергія Радкевича [42].

Між графіті і муралом є кардинальна відмінність - перші у більшості випадків створюються нелегально, а автори зазнають переслідування. Мурали ж є засобом вираження ставлення автора до соціальних змін у суспільстві. Україна, на рівні з іншими, є країною де живопис муралу розвивається та знаходить підтримку у суспільстві. Наразі сталим розвитком урбаністичного мистецтва виділяються Київ, Луцьк, Львів, Одеса, Харків За останні декілька років багато оригінальних муралів з'явилося також у Чернігові [51].

Відомими представниками цього живопису є: Олександр Бритцев, Володимир Манжос, Андрій Пальваль, Анастасія Білоус, Дмитро Фатум, Олександр Гребенюк та інші [52].

За переконанням Віталій Греха вуличне графіті в Україні зникає, а його місце впевнено займає мурал-арт [52]. Пік їх розвитку в Україні припав на 2016 рік, коли іноземні художники запропонували біля двохсот проектів для міст України. Такий сплеск живопису зумовлений відкриттям міжнародного проєкту «Art United Us». У Києві організовано та проведено декілька масштабних фестивалів і проєктів урбан-арту: «City Art», «Mural Social Club», «Dynamic Urban Culture Kyiv» [50].

З початком російсько-української війни у багатьох містах України і світу з'явилося чимало стінописів на підтримку українського народу, з тематикою наближення миру. Так, у Чернівцях, митці створили мурали, об'єднані ідеєю квітучого саду. Надихаючими для них були слова Мустафи Церіча: «Квіти ростуть завдяки дощу, а не грому. Ми тут у тиші, бо мовчання — це мова Бога, а все інше – просто поганий переклад». Восени 2022 року на

фасаді рятувальної служби в Полтаві розпочалося створення мурала рятувникам [35].

В Україні з'явилося чимало нових стінописів та багато з них викликають невдоволення як тематикою так і якістю зображеного. Тка в Києві дискусійними стали стінопис із псом Патроном в парку Відрадний, стінопис про Бахмут з обрисами дівчини (робота Даші Суворової на Рейтарській), робота Соні Морозюк про "сім'ю у 44 млн" на Мечникова, мурал із дитиною в басейні на Березняках та стінопис від "Червоного Хреста" на Подолі.

Також суспільний резонанс викликали планована реклама горілки під прикриттям патріотичного зображення на будинку на Солом'янці, а також ескіз муралу жінки у вінку з цитатою Святослава Вакарчука на КПІ (рис.1.6).

Рис.1.6. Ескіз муралу на КПІ, відхилений студентами Фото: Євгенія Кулеба

Мурал із псом Патроном в парку Відрадний у Києві (рис.1.7) це вже третій ще два в Полтаві та Запоріжжі.

Рис.1.7. Мурал із псом Патроном в парку Відрадний у Києві. Слід відмітити вдале обрамлення муралу декоративними рослинами, що надає природності зображенню.

Дуже важливо, щоб текст стінопису ніс справедливу інформацію і відповідав дійсності. Текст на наступному стінописі (рис.1.8) не коректне і миттєво викликає протиріччя у кожного хто його бачить. Після трьох-річної війни, коли ми маємо тяжкі втрати бійців, коли велика кількість жінок і дітей перебувають за кордоном текст про сім'ю в 44 мільйони свідчить про поверхнєве ставлення автора до інформації та його не бажання вникнути в ситуацію. І замість того, щоб викликати у прохожих радісну надію змушує замислитись над не простим становищем в демографії країни.

Та й саме зображення досить невдало вписане в простір: художниця мало турбувалась про те як виглядає стінопис на фоні бетону в нижній частині та з безцеремонно прикріпленим на площину муралу кондиціонером. Головне для неї це фото з її тріумфальним зображенням. Такі роботи викликають сум і розчарування у оточуючих тому вони не повинні займати простір в місті.

Рис.1.8. "Що крутіше, ніж сім'я у 44 млн?" Сони Морозюк біля Кловської у Києві. Невдалий проєкт. Фото: The Village.

Початком масштабної громадської дискусії про мурали стала робота Євгенії Фуллен на будівлі 1903 року по вулиці Січових Стрільців. За словами авторки, концепція муралу — вдячність Франції за їх військову підтримку Україні. На стінописі зображена пара на фоні Парижу: чоловік схилився над жінкою, тримає її на висоті над дахами будинків. Поруч — образ пелікана та його дитинчати. Згодом депутатка Київради Ксенія Семенова повідомила, що мурал на Січових Стрільців зафарбують коштом авторки.

Рис.1.9. Мурал "Червоного Хреста" на Подолі, вул. Костянтинівська, 4 (Фото: Олесі Кочубей)

Якщо переглянути її соцмережі, муралістки Фуллен то бачимо що вона встигла створити вже чимало стінописів у місті Києві, якість яких під питанням. З її дописів можна зрозуміти, що вона хоче встановити рекорд як художниця з найбільшою кількістю робіт. Та чи потрібно це місту? Додаємо фото деяких її муралів (рис. 1.10, 1.11, 1.12).

Рис.1.10. Підбірка муралів Євгенії Фуллен – стінописи на торцевій стороні житлового будинку та на фасаді кінотеатру «Екран».

Рис.1.11. Підбірка муралів Євгенії Фуллен – образ богині Перемоги в криваво-червоному вбранні.

Передт нею схиляються воїни герої. Шахи символізують не прості та мудрі кроки, що привели її сюди. Цей мурал можна віднести до вдалих робіт художниці.

Нижче представлено одна із її вдалих робіт. На наш погляд це величний і змістовний життєстверджуючий стінопис на фасаді парковки автомобілів

Рис.1.12. Підбірка муралів Євгенії Фуллен – життєстверджуючий стінопис на фасаді парковки автомобілів.

Вдалим є те, що стінопис охоплює всю поверхню стіни. Доповненням цьому стінопису має бути композиція із декоративних красиво квітучих багаторічників, саме це зробить пейзаж завершеним

Висновки до першого розділу

1. Мурали як форма настінного живопису не є чимось абсолютно новим. Європейські художники століття працювали над прикрасами стін і фасадів.
2. Розвиток стінопису проходив слідуючі етапи: фрески Ренесансу, барокові декоративні роботи, модернізм ХХ століття - футуризм і кубізм, мексиканський муралізм 1910-1920 років.
3. В післявоєнній Європі, у 1960-1970-х роках, мурали здобувають форму художнього вираження соціальної свідомості і політичної активності.
4. Аналіз стінописів м.Києва показав, що не всі стінописи в місті є вдалими, необхідно ввести контроль за тематикою та рівнем майстерності автора стінопису, створивши експертну групу до якої ввести художників, архітекторів, мистецтвознавців.

РОЗДІЛ II.

СТІНОПИС ТА СПОСОБИ ПОЄДНАННЯ ЙОГО З НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ

2.1. Вибір тематики та розробка стінописів

Будь-яке мистецтво – це насамперед ідея, новий погляд на якесь питання, його переосмислення, обто нове слово. Далі це нове слово має бути доречним в публічному просторі. Не занадто відверте або грубе, бо публічний простір належить всім, а значить ми маємо поважати глядачів із різним досвідом.

Робота в публічному просторі має бути більш толерантною, етичною, ніж коли йдеться про мистецтво, представлене в галереї або в музеї, відзначає Тейлор. Так, у Кенії команді The Wall довелося відмовитися від ідеї зобразити на муралі павука як втілення російського колоніалізму, оскільки місцеві мешканці негативно відреагували на цю концепцію. Малюнок висотою сім метрів довелося би оглядати людям постійно.

Важливим критерієм є портфоліо художника, його вміння працювати в публічному просторі, відчувати простір, масштаб. Крім того, важливим критерієм буде певна інтерпретація теми. Тобто не зображення «в лоб», а все ж таки певне метафоричне переосмислення теми війни.

Рис.2.1. Перший мурал проекту The Wall у Відні.

Його створили український художник Микита Кравцов у співпраці з французьким художником коміксів і режисером Венсаном Паронно. Автори муралу переосмислили портрети австрійського художника Густава Клімта й додали українську та європейську символіку, щоб відобразити спільне минуле.

Дуже важливою є робота з конкретним місцем. Мурал – це щось, що називається *site specific art work*, тобто робота, що створена для конкретного місця, а значить, із ним взаємодіє, пояснює, чому вона розташована саме тут, можливо, інтегрує історію місця в зображення. На рис.2.2 мурал, що за тематикою відповідає об'єкту на цій території. Він заздалегідь попереджує оточуючих про велотрек в даному місці.

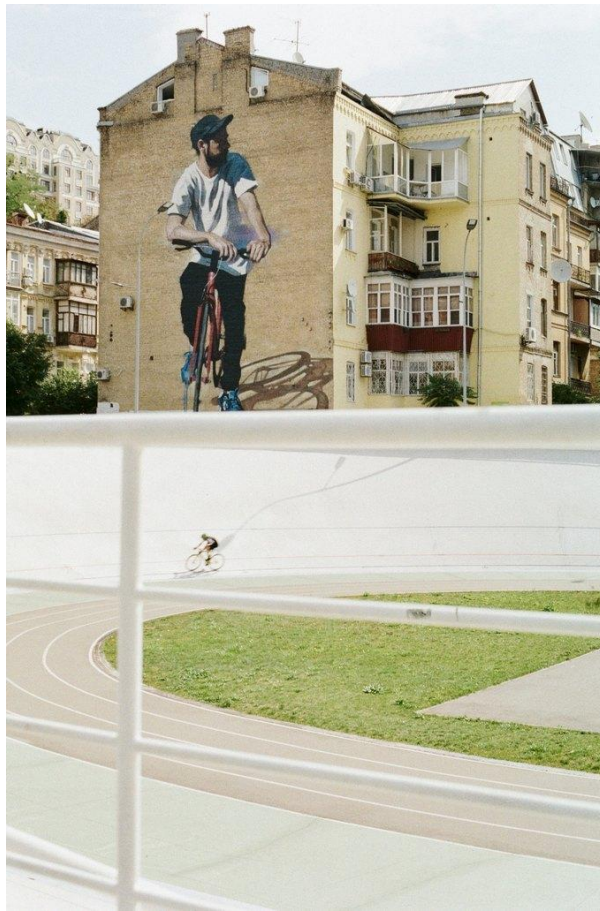

Рис.2.2. Мурал із велосипедистом біля Київського велотреку, створений канадським художником Еммануелем Ярусом у 2016 році в межах проєкту Art United Us

Позаштатний радник з питань культури міського голови Гео Лерос малював стінопис, поки тривала реконструкція велотреку.

Одним із найвідоміших прикладів арт-об'єктів є графіті на стінах міських будівель. Арт-об'єкти можуть бути виконані з найрізноманітніших матеріалів - від дерева і металу до скла і кераміки. Також вони можуть мати різні функціональні призначення - наприклад, бути встановленими на вулицях як елементи декору або слугувати засобом реклами для бізнесу.

Таким чином, арт-об'єкти є важливою складовою сучасного міського простору, що дає змогу не лише прикрасити його, а й дати змогу митцям висловити своє творче бачення та передати свою філософію глядачам. Вони також можуть бути використані для створення унікальної атмосфери в

комерційних об'єктах. Арт-об'єкти та графіті-оформлення стають дедалі популярнішими способами перетворення міських об'єктів на справжні витвори мистецтва, а його елементи стали важливим елементом оформлення міського середовища. Загалом, арт-об'єкти та графіті-оформлення - це спосіб перетворення міського середовища та вираження ідей художників. Вони привертають увагу до навколишнього середовища, прикрашають міста та роблять свій внесок у розвиток сучасного мистецтва. Графіті часто мають спрямовану дію

- для забудовників – художній розпис стін може стати важливим елементом у створенні унікального іміджу житлових комплексів, квартир і будинків. Він допоможе виділити проєкт на тлі конкурентів, створити атмосферу комфорту і затишку всередині житла та залучити нових клієнтів;
- власникам кафе і ресторанів художній розпис стін допоможе створити затишну атмосферу в закладі, привернути увагу відвідувачів і виділить ваш бізнес на тлі конкурентів.

2.2. Аналіз концептуальних вирішень композицій декоративних кльтур для озеленення прибудинкової території ЖК "CITY HUB"

Декоративні рослини відіграють головну роль в дизайні території об'єкту ландшафтної архітектури. На прибудинкових територіях житлових комплексів вони особливо цінні. Їх komponують за правилами які відповідають тому чи іншому стилю композиції. Стыль ландшафтного дизайну підкреслює унікальність ділянки, її індивідуальність, її духовність. Ми зупинимось на тих стилях ландшафтних композицій які запроєктовані на прибудинковій території ЖК "CITY HUB".

В ландшафтному дизайні налічують близько двох десятків, а їх композиційних гібридів – сотні. Хоча існує безліч різних ландшафтних стилів, існує два основних стилі в озеленення об'єктів та формуванні

фітокомпозицій – регулярний та ландшафтний, та частіше всього вони поєднуються в одному проекті.

Регулярний стиль передбачає чіткі геометричні форми розділені стежками так, щоб кожна із частин була відзеркаленням іншої. Такий стиль характерний для створення партерів на великих площах перед фасадами маєтків та палаців, адміністративних будівел та організації руху на великих транспортних розв'язках. Сам регулярний стиль несе в собі елементи штучності, подібне в природі не зустрічається, та вони виправдані рішенням самих авторів. Прикладом регулярного стилю є Єлісейські поля у Франції – найбільш відомий об'єкт ландшафтної архітектури.

Для регулярного стилю характерні геометрична сітка плану, яка включає прямолінійне трасування стежок, геометричну квітників, симетричну композиційну вісь, абсолютно рівний рельєф, чіткі контури штучних водойм, водосховищ, рядові посадки дерев і кущів та їхня стрижка. Основними елементами топіарного мистецтва. Партер це відкрита площа частіше, прямокутної форми із співвідношенням сторін 1:8, 1:7. В єдину композицію партерів об'єднують такі елементи як топіарні форми, бордюрні посадки із квітникових рослин або низьких чагарників, газони чи декоративне покриття із дрібного щебня різного корбру чи дрібної гальки. Партери можна оточити з усіх сторін рядовою посадкою дерев, якщо є необхідність створити закритий простір. Приклади регулярного стилю в партерах представлені на рис.2.3.

Рис.2.3. Приклади регулярного стилю в партерах

Ще один варіант відкритого партеру представлено на рис.2.4. Це партер перед головною будівлею в саду Бутчарта, в Італії

Рис 2.4. Елемент Італійського саду в садах Бутчарта.

Тут головну роль відіграють квітучі рослини – бегоні індійська, ірезіне та альтернатера, шавлія вічноквітуча. Слід відмітити, що регулярні композиції коштовні в створенні. Собівартість таких квітників може сягати більше тисячі гривер за один квадратний метр і саме тому ми не рекомендуємо створювати їх в великих масштабах на території ЖК "CITY HUB".

Ми пропонуємо створити регулярні квітники на невеличких ділянках які розташовані безпосередньо біля будинкових під'їздів. Площі їх не перевершує 25-30 м². Головною метою буде створити партер використовуючи не дорогий посадковий матеріал, це можуть бути чорнобривці, лобелія, лаванта та айстра альпійська, які формують щільний бордюру. Заповнення середани ділянки квітами забезпечить засівання її

газонними травами, які потрібно стригти 2 рази на тиждень впродовж вегетаційного сезону, кожен день поливати і спеціально для цього будувати поливочну систему. А стійкі до посухи квітникові рослини поливати можна лише раз на тиждень і стрижки вони не потребують.

Окремо слід розглянути регулярні орнаментальні квітники – це композиції які відтворюють орнаменти в квітниках єтнічного спрямування. Вони присутні в експозиції великих квіткових виставок, їх застосовують для створення квіткових тематичних панно і картин в яких часто використовують і топіарні форми у вигляді різних рослин, предметів і навіть створюють із квітів постаті людей. Утримувати такі композиції впродовж вегетаційного сезону надзвичайно важко і дорого.

Орнаментальні квітники популярні в Україні поскільки на них легко відтворити орнамент української вишивки використовуючи характерні для цього кольори. Асортимент квітів дуже великий і рослини добре поєднуються між собою так як можна добрати сорти однакової висоти. Для таких композицій використовують однорічники та рослини тропічного і субтропічного походження, які цвітуть впродовж року бо не мають фізіологічного періоду спокою. До таких належить бегонія вічноквітуча, ірезіне, альтернатера, чорнобривці, шавлія блискуча, лобелія та інші, а якщо врахувати велику кількість сортів кожного виду то створити любий орнамент буде просто.

Не великий за площею орнаментальний квітник ми запроектували перед стеллою-стінописом на фоні газону (рис. 2.5).

Рис.2.5. орнаментальний квітник біля стінопису

Квітник на рисунку 2.5 створений із невібагливих культур – фон червоного кольору це шавлія блискуча, обрамлення овала – цинеранія, а середина заповнена чорнобривцями. Квітник припіднятий над рівнем газону на 20см, що робить його виразним.

Орнаментальні квітники можна створити і біля під'їздів будинку, це можуть бути рабатки, бордюри. Причому рабатки можна оформляти як для раннього весняного цвітіння, висадивши цибулинні рослини як то тюльпани, та гіацинти. Після закінчення цвітіння квіти викопують, а на рабатку висаджують однорічники – цинерарію, шавлію блискучу та чорнобривці, ці рослини рясно цвітуть до самих заморозків. Приклади рабатов наведені на рис.2.6.

Рис.2.6. Приклади рабатов для оформлення квітниками самих будинків.

Зліва квітник із однорічників, які можна висадити після відцвітання тюльпанів та гіацинтів (фото в цкетрі зверху). Під ним одностороння ратака із червоної та жовтої целлозії, на передньому плані левкой. З правої сторони на фото рабатка із лобелії бузкового кольору та жовтого антиринуму. На рис.2.7

Приклад оформлення стежки до дверей під'їзду – білий алісум та жовті чорнобривці.

Рис.2.7. Приклад оформлення стежки до дверей підїзду – білий алісум та жовті чорнобривці.

Зону барбекюми пропонуємо оформити в стилі кантрі. Він передбачає використання яскравих, дотепних традиційних елементів побуту сільського життя. Це наші витoki і тому це завжди приваблює людей.

Походження цього стилю Центральна Америка. Цей сільський стиль простий дуже комфортний і безхитрісний. Прості форми предметів побуту, яскраві насичені барвисті багато-кольорові фарби викликають життєрадісність. Композиції рослин в цьому стилі потребують мінімального догляду, він допускає певний безпорядок. Ніяких ексклюзивних, декоративних рослин і кольорів. Тут використовують старовинні елементи декору, садові меблі, інвентар, які зазвичай виготовлялись людьми без застосування спеціальних інструментів. В оформленні застосовують природні матеріали - глину, дерево, натуральний камінь, лозу. Із дерев тут варто висадити вишню та грушу, які рясно цвітуть весною, кущі смородини, пряно-ароматичні трави – любисток, полин, м'яту.

Кожна країна має свій сільський колорит. Десь це можуть бути дерев'яні, різьблені постаті звірів та птахів, дерев'яні символи, кераміка, знаряддя побуту та праці. На рис.2.8 елементи побуту та способи використання їх в стилі кантрі.

Рис.2.5. Стиль кантрі часто використовують влокація з мангалом

До сучасних стилів ландшафтного дизайну належить стиль модерн. Модерн – це виклик традиціям і правилам, що склалися впродовж століть. Він зламає стереотипи, заперечує догми старих стилів. Модерн з французького - новий. Характерними його ознаками є різноманітність форм і конструкцій, застосування нових матеріалів, відсутність симетрії.

Сучасний стиль модерн передбачає використання елементів модульного саду, вишуканого поєднання садових меблів з контейнерами для посадки рослин, використання особливого способу підсвічування елементів композиції та стильних світильників (рис.2.6).

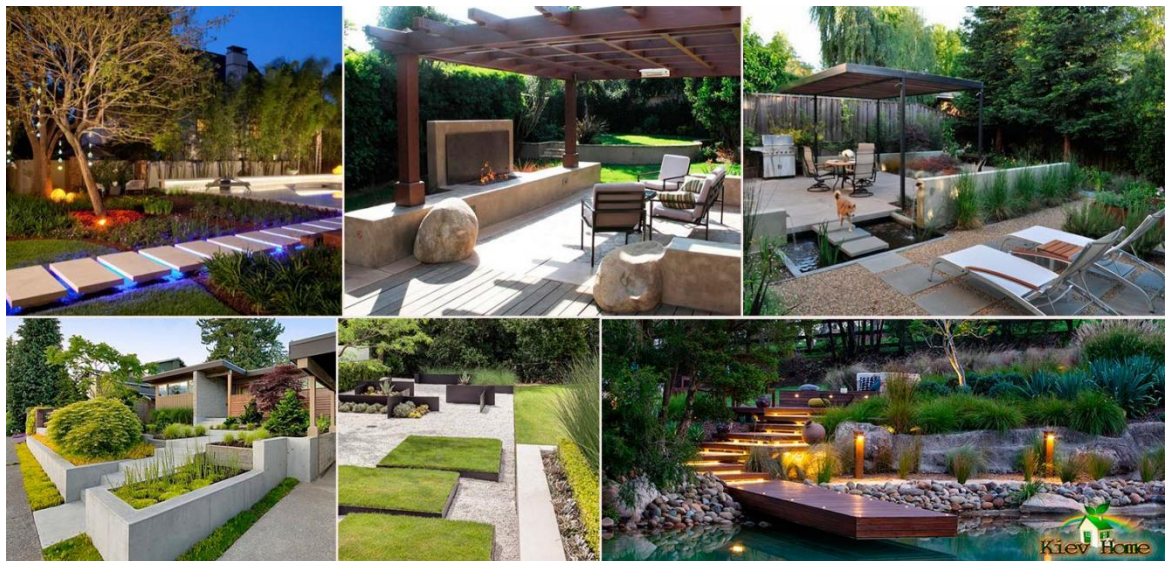

Рис.2.6. Стиль модерн в оформленні локацій ландшафтних об'єктів

Рослини в стилі модерн відіграють особливу роль. Тут це не просто штучно створені насадження, рослинність, частина природи, а це перш за все елемент декору. Рослини можуть формуватися в різні форми, але на відміну від класичного ландшафту, де рослини ідеальної клоновидної чи кулястої форми, в модерні вони мають виглядати дещо не досконалими за формою. Особливо цінними в модерні є забарвлення листків та їх фактура. Цінуються рослини з химерно зігнутими стовбуром і гілками, з асиметричною кроною та екзоти, як то гінго білоба, тюльпанове дерево, медвежий горіх. Із поширених видів висаджують дуб, ясен, клен, горобину, хвойні та вічнозелені породи дерев.

Квітникові рослини в модерні: іриси, флокси, нарциси, примули, особливо цінними є декоративні злаки та багаторічниць з тривалим періодом цвітіння.

Цей стиль ми пропонуємо використати при проектуванні зони тихого відпочинку 1 і зони тихого відпочинку 2. Для стилю модерн характерним є чітке зонування. В нашому варіанті ми охоплюємо дві локації зон тихого відпочинку, які проектуємо в протилежних місцях території. Головне при цьому дотриматись єдиного стилю та досягти гармонії.

2.3. Способи використання стінописів та поєднання їх з фітокомпозиціями

В світі стінописи використовують в багатьох випадках: як прикрасу для стін, з метою розширення простору, розвитку уяви та розширення світогляду, акценту на соціальну проблему та інше. Головним при цьому є взаємодія стінопису із оточуючим середовищем. Часто зустрічаються жорстке поєднання оточуючого простору і теми стінопису, грубі порушення законів гармонії, композиції колористики.

Не замінними помічниками в досягненні гармонії поєднання стінопису та оточуючого середовища є декоративні рослини. Габітус їх крон,

забарвлення листків та здатність до яскравого цвітіння можуть привести багату палітру емоцій, почуттів та акцентів в дизайн.

Художники використовують елементи природи різними способами – перший це готові сформовані дерева та кущі, як елемент стінопису, вдало включають до основного зображення, підсилюючи образ. Приклад такого використання представлено на рис. 2.17. Зачіскою для жінки на стінописі є пишний кущ. Нижня частина його настільки вдало намальована художником, що не відразу й зрозумієш де межа між малюнком та реальністю.

Рис.2.17. Стінопис : портрет жінки верхня частина зачіски якої є не що інше як кущ, що росте за стіною.

Аналогічним за формою подачі є і стінопис на рис. 2.18, але абсолютно різні за змістом образи. Саме так має виглядати дівчина інтелектуалка – студентка, дослідниця, науковиня. Якщо вірити тому, що коси жінок це засіб зв'язку із всесвітом, то висока зачіска красуні з волоссям спрямованим догори можливо показує обмін інформацією.

Важливо відмітити точне сприйняття образу та відтворення його в стінописі самим художником. Високе чоло, широко відкриті очі, глибокий погляд підкреслений формою масивних окулярів та навіть кліпса на вусі дівчини сприймається як датчик спілкування з космосом. Переконана, що і високе дерево з густою кроною обране художником не випадково. Якщо

придивитись, то видно, що в формуванні образу беруть участь дві рослини – на задньому плані це яблуня Недзведського з листками бордового кольору. Вона слугує фоном для куща аукуби, рослини субтропічного клімату, яка не скидає листків і в період відносного спокою (осінь, зима). Саме це забезпечує високу декоративність композиції протягом всього року (рис.2.18).

Рис. 2.18. Стінопис на бетонній огорожі. Пройти повз нього і не зупинитись не можливо. Всевидячі очі Всесвіту.

Зовсім інші інтонації присутні на стінопису (рис.2.18) – ліричні мотиви притаманні образу жінки, що занурилась в глибокий аналіз внутрішнього стану своєї душі. Вітер грає її волоссям, скуйовджує зачіску та це не

відволікає її від думок. Природа поглинула її образ і навіть проросла в ній настільки глибоко, що плечі поглинула земля, а дерева проросли крізь постать. Таке враження що жінці важко утримувати вагу зелені, що нависла над нею. Але то не просто зелень, це образ думок, що переповнюють її голову.

Зелена маса – це вічнозелений плющ, що розрісся на стіні впродовж багатьох років, створив щільну основу на стіні та масово формує молоді пагони, які звисають вниз (рис.2.19).

Рис.2.19. Образ Жінки – Березині світу, мурал з
зелеменами живописних рослин

Наступний мурал (рис.2.19) вражає своєю колористичною гамою. Величезний яскраво квітучий кущ олеандру ідеально сформований природою надихнув на створення портрету темношкірої красуні, які так личать картата

хустина та масивні прикраси. На місцевості присутні стовп (вертикальна лінія) та межа стіни (горизонтальна лінія), саме вони зумовили малюнок на хустині – це не яскраві виразні квіти, а абстрактний орнамент із картатих смуг, чітких ліній які повторюють форму означених предметів. Все логічно обгрунтовано в портреті. Вражає підбір кольорів які абсолютно відтворюють кольорову гаму середовища. І надзвичайно цінним є вибір ахроматичного кольору фону для цього портрету (рис.2.20).

Рис.2.20. Портрет жінки. Стінопис на огорожі

Ще один вражаючий портрет зеленоокої красуні (рис.2.21). Цей стінопис видатний тим, що головну роль в ньому відіграє природно сформований кущ бугенвілії – багаторічної ліани, так на цьому рисунку їй не менше 20 років. За цей час вона сягнула висоти опори, стовпа до якого

чіпляються і обвивають її потужні пагони. Ця ліана ідеально росте в субтропіках та навіть в посушливих регіонах Єгипту.

Саме побачивши цю рослину художник незначними штрихами означив образ красуні і використав кольори, що повторюють кольорову гаму яскравої рослини. Образ абстрактний, в якому втілено головні привабливі риси жіночності – погляд, форма орбличчя, маленький ротик та кипа волосся над очима, що наче магніт приваблюють протилежну стать (рис.2.21).

Рис.2.21. Кущ бугенвілії як основний елемент стінопису

Елементами подібного стінопису (рис.2.21) є не лише люди, а й деякі представники тваринного світу, зокрема стінопис з земноводною жабою, що сховалась під тенетом гілок рослин.

Рис.2.22. Стінопис в якому гілки дерева є прихистком для жаби. Сміливі рішення художників стінопису (рис.2.22) призводять до того, що стінописи не лише прикрашають вільні поверхні стін, а часто стають єдиним цілим з оточуючим середовищем та навіть змінюють реальність середовища.

Стінопис, що прагнуть поєднати реальні елементи середовища з малюнком художника представлено на рис. 2.23.

Рис.2.23. Реальне дерево берези вписане в стінопис

Ще один реалістичний стінопис об'єднує реальність та віртуальне – дівчинка поливає реально зростаюче біля стіни дерево(рис.2.24).

Рис.2.24. Стінопис, що поєднує реальний та віртуальний простір.

Подібні стінописи (рис.2.24) не лише розширюють простір місцевості, а й несуть інформацію про бережливе ставлення до природи.

Окремої уваги вимагають стінописи із зображенням природних пейзажів. Вдало вписані в простір середовища вони змінюють його на краще. Перш за все вони декорують неприглядні стіни і приховують навіть цілі будівлі які спотворюють пейзаж(рис.2.25).

Рис.2.25. Стінопис, який ідеально поєднується з середовищем

Розпис не привабливого в архітектурі будинку пом'якшив його присутність завдяки інсталяції лісового масиву на стінах

Ще більш яскравим прикладом є стінопис на рис.2.26 – яскраво розписана стіна розкриває перспективу і фактично змінює реальність простору, прибирає замкнутий простір вулиці.

Рис.2.26. Зміна реальності простору стінописом.

Завдяки стінопису великі за площею і глухі стіни будинків перетворюються на живі картини. Будинки набувають полегшеної форми, розчиняються на фоні неба, зливаються із деревами, що ростуть поруч (рис. 2.27; 2.28; 2.29).

Рис.2.27. Рожеве дерево з вікнами в кроні та дітьми на гойдалці.

Цей стінопис (рис.2.27) - чудовий спосіб розширити простір. А букет із листків та квіток тропічних рослин переносить нас в казковий світ подорожі в загадкові місця.

Подібним способом художник відриває нас від буденності, створює надію на зустріч із надзвичайним і надихає на пошук шляхів для досягнення мрії.

Рис 2.28. Блакитний колір стіни зливається з блакитним кольором неба. Будинок розчинився в просторі. А казкові персонажі нагадують, що в житті завжди є місце казці.

Рис.2.29. Будинок невидимка.

Аналогічно попередньому варіанту колір стіни повторює колір неба на рисунку 2.29. Будинок, небо спустилось до землі, саме тут зароджуються думки і плани, спочатку хаотичні і нагромаджені одна на одну, та по мірі того як вони піднімаються догори вони формуються в чіткі образи і ластівками відправляються у вир.

Окремо слід зупинитись на стінописах, що в корні змінюють реальність. На рис.2.30 портрет пугача розміщено так, що кут будівлі зникає і лише дах свідчить про те, що перед нами не декоративне панно написане в одній площині.

Подібний розпис вимагає від художника уміння вписувати деталі картини з врахуванням зорового спотворення простору, адже стіни будівлі розвернуті між собою на 90 градусів. В даному випадку майстер справився з завданням і стінопис виглядає як панно.

Рис. 2.30. Стінопис панно з центром на розі будівлі

Лише бурхлива фантазія художника могла відтворити картину в його уяві, а майстерність дозволила втілити її в реальність (рис.2.31). Могутнє дерево із казковими будиночками-шпаківнями високо в кроні розміщено на будинку

так, що дає змогу художнику створити справжній пейзаж з неймовірною перспективою лісового масиву. Де тут реальність, якщо хочеться пробігти по зеленій галявині і доторкнутись до стовбурів берез. Це справжнє мистецтво - приховати не виразну архітектуру будинку за об'ємним малюнком. Виникає питання, а тротуар та знаки що стоять на ньому справжні? Дійсно легко втратити реальність і відтворити справжнє середовище.

Рис.2.31. Стінопис, що змінює реальність середовища

Ще більш фантастичним виглядає стінопис на рис.2.32. Вдовж тротуару стоїть будинок і вулиця тут робить поворот на 90 градусів. Куди їхати, в тунель до моря чи варто все ж повернути вліво. На наш погляд подібні стінописи несуть певну небезпеку для руху автомобілів. Подібним

чином можна розписувати лише пішохідні вулиці – пішоходи встигнуть повернути і уникнути аварії.

Перспектива настільки реальна, що будівля взагалі не сприймається як перешкода да руху. Лише при детальному огляді можна помітити два вікна на верхньому поверсі будинку. Дерево, що розміщене справа за будинком лише підсилює перспективу і в кінець змінює реальну картину.

Рис.2.32. Стінопис, що змінює реальність

Подібний ефект спостерігаємо на рис. 2.33 – спробуйте розібратись де тут правда, а де фантазія художника. Головне, що недосконале розміщення будинку набуло ідеального стану.

Рис.2.33. Реальна будівля набула завершеного стану
завдяки стінопису

На рис.2.34 глухий куток між будинками ожив завдяки абстрактній темі стінопису де люди можуть перенестись як в минуле так і створити образи майбутнього. Все сплелось – минуле, сучасність і майбутнє. Художник пропонує включитись в гру фантазії і створити для себе власний світ.

Рис.2.34. Яскравий стінопис згладив різкі межі кута між будинками

Ще один стінопис змінює реальність сьогодні. Колір високої огорожі зливається з блакитним кольором неба, а на гілках ростучого дерева молодь зависає в неймовірних позах імітуючи політ і перемогу над земним тяжінням.

Межі огорожі розмиті, небо спустилось до людей. В перспективі гори, які манять до себе. Ідеальне вирішення дизайну середовища (рис.2.35).

Рис.2.35. Мурал на бетонній стіні

Висновки до другого розділу

1. В світі стінописи використовують в багатьох випадках: як прикрасу для стін, з метою розширення простору, розвитку уяви та розширення світогляду, акценту на соціальну проблему та інше.
2. При виборі тематики стінопису слід враховувати оточуюче середовище, існуючі об'єкти поруч та враховувати вплив теми стінопису на психологічний стан людей.
3. Що до вибору і стилю дизайну декоративних рослин то аналіз показав, що любий напрямок, ідея та концепції мають право на їх використання при проектуванні парків, скверів, прибудинкових територій.
4. Не замінними помічниками в досягненні гармонії поєднання стінопису та оточуючого середовища є декоративні рослини. Габітус їх крон,

забарвлення листків та здатність до яскравого цвітіння можуть принести багату палітру емоцій, почуттів та акцентів в дизайн.

5. В стінописах художники використовують елементи природи різними способами:

- готові сформовані дерева та кущі, як елемент стінопису, вдало включають до основного зображення, підсилюючи образ;
- розписують стінописи зображаючи природні пейзажі, які змінюють на краще простір середовища. Перш за все вони декорують неприглядні стіни і приховують навіть цілі будівлі які спотворюють пейзаж;
- сміливі рішення художників призводять до того, що стінописи не лише прикрашають вільні поверхні стін, а часто стають єдиним цілим з оточуючим середовищем та навіть змінюють реальність середовища.

РОЗДІЛ III.

ПРОЄКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ ТЕМАТИЧНОГО СТИНОПISУ НА ТЕРИТОРІЇ ЖК "CITY HUB" В ПОЄДНАННІ З РОСЛИНАМИ

3.1. Перед проектна підготовка

Ландшафтний дизайн – це поєднання мистецтва й складної роботи, яка вимагає глибоких професійних знань. Дизайнер при складанні проекту може запропонувати унікальні за красою рішення, гармонійно підкресливши індивідуальність, архітектоніку крони та природню красу вікових дерев. Своєю роботою дизайнер пропонує всім мешканцям садиби найбільш цікаві рішення з врахуванням їх інтересів, що не може не вплинути на загальне планування території. Так дорослим важливо організувати місце для частих зустрічей з друзями із зручною зоною барбекю. Активні діти, вимагають великих площ зелених газонів та дитячого майданчика для жвавих ігор, а люди зрілого віку люблять спостерігати як ростуть і розвиваються рослини в затишному садку. Не будемо зупинятись на водних спорудах – басейні, водограї бо їх побутова залежить від розмірів прибудинкової ділянки. Всі ці елементи дизайнер має об'єднати єдиним задумом, загальною ідеологією композиції.

Своє бачення дизайнер викладає на папері, спочатку це так звані фор-ескізи, які виникають з під його пера вже при першому знайомстві з об'єктом. Ці фор-ескізи виконують без врахування масштабу, частіше в вигляді пейзажних зарисовок. Це дозволяє замовнику сформувавши уяву майбутньої реальності. І якщо замовнику все сподобалось в цілому і він укладає договір співпраці тоді лише приступають до перед проектною підготовки – збору необхідних даних для виготовлення дизайнерського індивідуального проекту благоустрою та озелененню ділянки.

Кожен ландшафтний проект індивідуальний, тому і складові його розробляються індивідуально, однак є обов'язковий пакет проектної документації, без якого неможливо виконати якісну роботу на об'єкті і втілити в життя задумане. Перед проектна робота – це важливий етап в роботі дизайнера адже саме на цьому етапі проводять детальний аналіз та вивчення території. З цією метою роблять обстеження та заміряють територію порівнюючи отримані дані з даними плану ділянки. Паралельно роблять фотофіксацію особливо важливих локацій. Обов'язково проводять аналіз мікроклімату місця розташування ділянки – відзначають наявність природних водоймищ та водограїв поза її межами, наявність лісових масивів, відмічають значні перепади рельєфу.

За необхідності проводять геодезичну топографічну зйомку в масштабі 1:20 -1:100, в залежності від розмірів ділянки. Разом із замовником розробляють технічне завдання – проектні пропозиції дизайнер представляє у вигляді фор-ескізів і погоджує їх у замовника. Сумісно з ним розробляють і узгоджують загальну концепцію проекту без детальної прив'язки до місцевості, виділяються локації основних функціональних зон і ландшафтних груп дерев та кущів. Після цього виготовляється ескіз загального плану з урахуванням поправок і доповнень, з функціональним зонуванням та планувальною структурою і після його кінцевого затвердження замовником Приступають до виготовлення генерального плану – основного документу дизайнерського проекту. Дендрологічний план розкриває асортимент декоративних рослин запроєктований дизайнером. Подсадов дає чітке означення місць посадки дерев, кущів та розташування квітникових композицій з прив'язкою до стабільної точки на проекті, як то кут будинку чи іншого найближчого об'єкту. Розбивочне креслення – це документ з розмірами всіх елементів планування та їх прив'язкою до базисних ліній задля точного перенесення проекту на ділянку.

Додатково, за вимогами замовника можуть бути розроблені плани розміщення освітлювальних елементів та малих архітектурних форм.

Для повномасштабної оцінки ділянки окрім топографічної зйомки на базі якої розробляють ситуаційний план слід провести аналіз розміщення існуючих комунікацій. На основі цього планують всі об'єкти з дотриманням будівельних норм.

Обов'язково роблять аналіз ґрунту, визначають його хімічний склад та фізичні дані, відмічають гідрологію ділянки – рівень залягання ґрунтових вод - це є основа для грамотного добору асортименту рослин.

Після оцінювання стану ділянки дизайнер переходить до розробки архітектурно-планувальної основи генерального плану.

3.2. Концепція зонування території ЖК "CITY HUB"

Житловий комплекс "CITY HUB" розташований в Солом'янському районі м. Києва, за адресою вул. Мокра, 8-10 (колишня Кудряшова) в мальовничому місці, оточений зеленими насадженнями та сусідніми житловими комплексами (рис.3.1).

Рис.3.1. Ситуаційний план розташування ЖК "CITY HUB" на супуниковому знімку

Комплекс розташований на зручній транспортній розв'язці. Життєво необхідні об'єкти інфраструктури – школи, супермаркети, метро та залізничний вокзал в межах 10-20 хвилин досягнення, але оточуючі будівлі захищають його від міського шуму та пилу. Схема розміщення об'єктів інфраструктури на рис. 3.2.

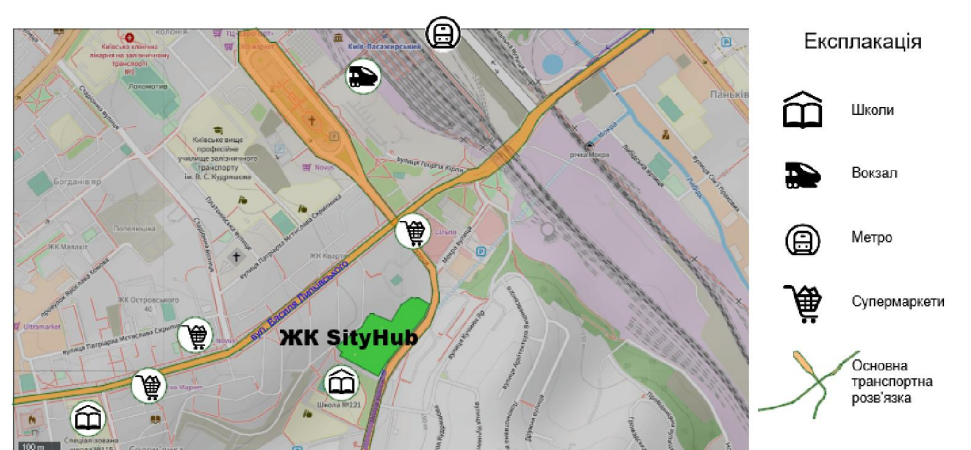

Рис.3.2. Схема розміщення об'єктів інфраструктури

Загальна площа ЖК "CITY HUB" 1,7 га, площа забудови становить 0,27 га, тверде покриття – 0,5614га – це стежкова мережа, майданчики для стоянкою машин, підїздні дороги. Решта території призначена для організації відпочинку проживаючих в будинках ЖК "CITY HUB", оскільки територія комплексу закрита для посторонніх, охороняється відповідними службами.

Просторове зонування території полягає у визначенні меж певних функціональних зон різного призначення. Функціональне зонування забезпечує чітку організацію простору прибудинкової території, допомагає оптимізувати дорожньо-стежкову мережу, забезпечити комфортне перебування жителів на території ЖК. Проводячи зонування території слід враховувати потреби жителів в тихому відпочинку, інтереси молоді до спортивних заходів, необхідність організації дитячого дозвілля, та влаштування центру для проведення сімейних заходів, який може бути місцем зустрічі друзів, організації заходів приурочених дням народження та іншого. При цьому необхідно враховувати співвідношення відкритих, напіввідкритих і закритих площ зайнятих зеленими насадженнями.

Для організації закритого простору використовують щільні насадження із дерев та чагарників, які забезпечують захист від шуму, загазованості, пилу, переважаючих вітрів, служать фоном для пейзажних композицій. Захисні посадки висаджують по периметру, формуючи смуги зелених насаджень уздовж кордонів житлового комплексу, вони візуально виділяють

ландшафтний дизайн простору території комплексу і здійснюють розмежування функціональних зон.

Напіввідкриті простори, утворені розрідженими посадками кущів та невеликими ландшафтними групами багаторічників, створюються в зонах тихого відпочинку і вздовж прогулянкових доріжок.

Відкриті простори: поляни, спортивні майданчики, ігрові майданчики для дітей вимагають прогрівання, інсоляції, огляду територій та пейзажних квітникових композицій навколо них.

Центр для проведення сімейних заходів, в нашому випадку це кафе в грузинському стилі, ми запроектували в віддаленому від жвавих та дитячих зон відпочинку.

Сучасні вимоги до організації територій ЖК потребують врахувати критерії:

- мінімізація відстаней від входів на територію ЖК до місць концентрації потенційних відпочиваючих, жителів ЖК;
- мінімізація та раціональна організація транзитних потоків через територію ЖК;
- забезпечення просторової ізоляції зон з погано сумісними функціональними територіями - зони тихого відпочинку, прогулянок, активних розваг, атракціонів, дитячих майданчиків.

Загальна площа ЖК "CITY HUB" 1,7 га, площа забудови 2705,2 кв.м. Дорожньо-стежкову мережу проектували так, щоб забезпечити раціональний розподіл потоків відвідувачів та проживаючих на території ЖК, щоб забезпечити допустимі рекреаційні навантаження на території функціональних зон.

Тверде покриття - 5 614,6м² – це стежкова мережа, майданчики під стоянкою машин, під'їзні дороги.

На території ми запланували наступні функціональні зони:

- зона дитячих майданчиків та розваг - 621 м² ;
- зона занять спортом - 533 м² ;

- зона барбекю та футкорту - 520 м²;
- зону тихого відпочинку 1 - 963 м² ;
- зона тихого відпочинку 2 - 657 м²;
- зона проведення урочистих заходів:
 - кафе в грузинському стилі - 200 м²;
 - літня тераса – 560 м²;
- господарська зона - 200м²
- зона виходу собак - 641м²

Площі основних функціональних зон визначали з врахуванням цілеспрямованості їх використання, характером сучасного і перспективного виконання прилеглих до них територій.

На рис. 3.3. план території житлового комплексу «CITY HUB» де відображена схема зонування території з означенням відповідних функціональних зон.

Рис.3.3. План території ЖК «CITY HUB» з означеними функціональними зонами

Зона дитячих майданчиків та розваг - 621 м² включає майданчики для дітей віком від 2-х-4-х років та від 5-ти до 7-ми років, які бажано розміщувати на відстані повного огляду із вікон будинків, щоб забезпечити

спостереження і нагляд за дітьми. Слід просторово розділяти майданчики для дітей різних вікових груп засобами благоустрою. Особливо ретельно слід добирати декоративні рослини для посадки навколо дитячих зон, уникаючи колючих, рослин із плодами, отруйних та алергенних.

Один із варіантів оформлення дитячого майданчика для дітей старшого віку (від 2 до 4 років) – широкі доріжки, стійкий до витоптування газон, насипні клумби із рослинами - це забезпечує вільний рух дітей, дає змогу бігати без обмежень і не боятись затоптати чи пошкодити клумби. На таких майданчиках можна радісно пограти у бадмінтон, лапту, доганялки чи просто полежати на зеленому килимі із трави. Рис.3.4. варіант оформлення території для активних ігр дітей. Тут же можуть проводити своє дозвілля і дорослі, якщо їм не заважає дитячий галас.

Рис.3.4. Майданчик для дітей віком від 2-х-4-х років (локація в 3-D зроблена автором)

На рисунку бачимо різноманітні гойдалки, спускові гірки відкритий простір для ігр. Важливим є покриття – в даному варіанті вся площа майданчику вкрита товстим шаром річкового піску, що робить його

безпечним для можливого падіння та створює для дітей можливість гратися, адже вони так люблять будувати, копати і рушити свої витвори.

Рис.3.5. Майданчик для дітей віком від 2-х-4-х років, варіант 2 (локація в 3-D зроблена автором)

На цьому рисунку зображено ще один варіант спускової гірки, до якої прибудовані дерев'яні споруди на високих опорах. Світле дерево полегшує саму споруду та приваблює малюків тим, що можна познайомитись і освоїтись в новому просторі.

Рис.3.6. Один із варіантів оформлення дитячого майданчика для дітей віком від 5 до 7 років (локація в 3-D зроблена автором)

На рисунку 3.6 споруди із дерева та спускові гірки значно більші за розміром в порівнянні з попередніми. Вони призначені не лише для забав, а і для розвитку підлітків. Подолання таких тренажерів сприяє розвитку м'язів, укріпленню кісток та розвиваю координацію.

Зону занять спортом - 533 м² запланували на ділянці з рівним рельєфом, за короткочасною стоянкою автомобілів. Її ізолювали від зони кафе рядовою щільною посадкою із вічнозелених рослин. На цій території розмістили тенісні столи, спортивні тренажери стіну для гри в сквош. Не велика прибудинкова територія не дає змоги побудувати поля для гри в футбол, волейбол та баскетбол, але це можна зробити на міських спортивних полях. Бажано вкрити територію м'яким покриттям, щоб запобігти травмувань під час заняття спортом. В даному випадку ми запроєктували спортивну зону поблизу входу на територію ЖК, поруч стоянка для автомобілів гостей.

Зону барбекю та фут корту - 520 м² розмістили неподалік від дитячих майданчиків, що дасть змогу батькам спостерігати за дітьми і самим насолоджуватись відпочинком. Садові меблі та мангали кожен приносить сам, як і м'ясо та овочі для приготування. Одна частина локації має покриття

із дрібного гравію і саме тут можна розмістити мангали. Відкриті вогнища заборонені. Прибирати територію відвідувачам необхідно самостійно.

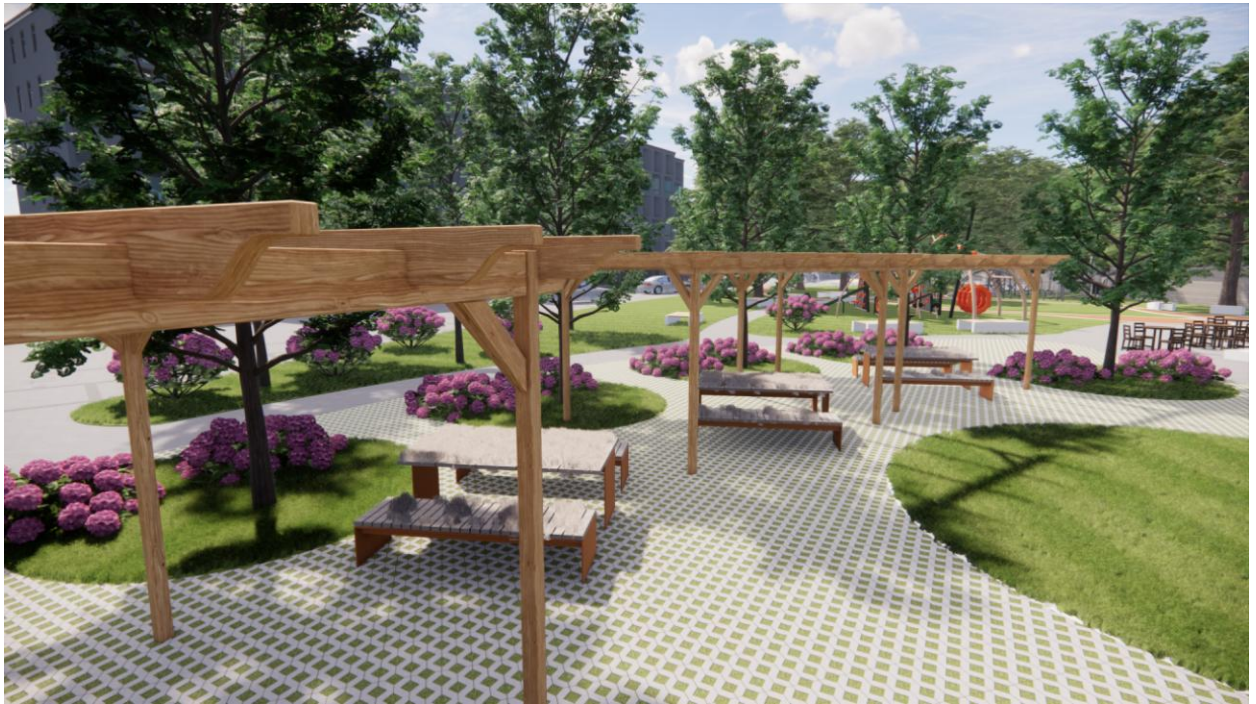

Рис.3.7. Один із варіантів розташування садових меблів в фут зоні.

Зону тихого відпочинку 1 - 963 м² запланували в периферійній частині прибудинкової території, віддаленій від галасливих місць, ігрових майданчиків для дітей та зони спорту. Локація витягнулась вздовж бокової загорожі території житлового комплексу, яка є ні чим іншим як бетонна стіна висотою до 3 метрів. Оскільки ширина її незначна то ми використали такий засіб як модульний сад. В контейнери переважно бетонні висотою до 1 метра запланували посадку посухостійких рослин і злаків, а в якості акцентів використали вічнозелені ялівці пірамідальної форми. Доповнили композицію дерев'яними лавами і стінописними картинами, які с розширили простір. Ряд ялівців за огорожею поєднують елементи композиції, довершують її цілісність.

Рис.3.8. Фрагмент дизайну зони тихого відпочинку 1.

(локація в 3-D зроблена автором)

Дуже важливо використати в таких композиціях ефірно-олійні рослини.

Тут слід розмістити зручні садові меблі, невеличкі поїлки для птахів. Важливим показником є доступність території зони відпочинку для людей з певними обмеженням руху, вадами зору, слуху та інше.

Інклюзивність, саме вона має бути врахована при організації простору даного куточку. Зона тихого відпочинку має бути без бар'єрною для мало мобільних груп населення, а це значить, що тут не можна встановлювати бордюри, поребрини та влаштовувати східці. На підйомах, навіть незначних, слід встановити пандуси.

Ще один фрагмент прикладу оформлення цієї ж локації на рисунку 3.9.

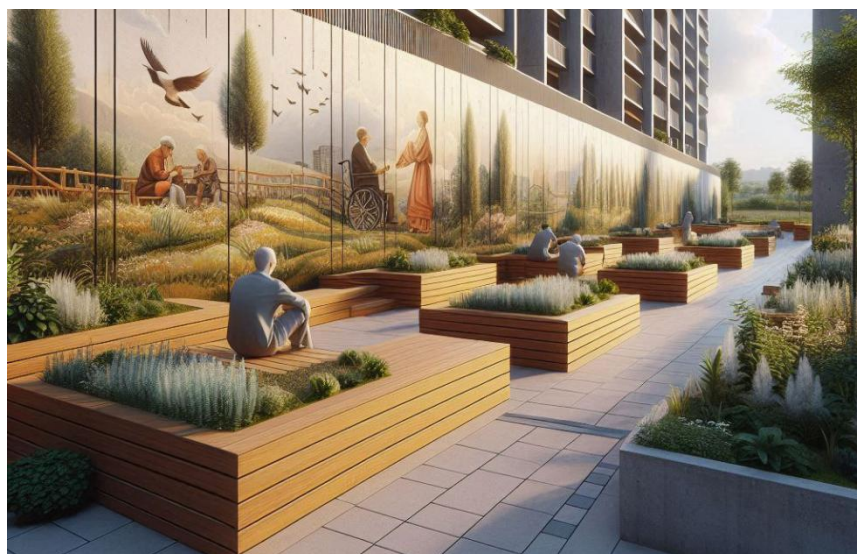

Рис.3.9. Приклад оформлення зони тихого відпочинку. (Локація в 3-D зроблена автором)

На рисунку видно пейзаж, що відкривається на виході із зони відпочинку. Матеріали та стиль оформлення ті ж і це забезпечує цілісність композиції. Та тут ми пропонуємо посилити роль стінопису і зробити його частиною простору. Картина гармонійно поєднана з простором за рахунок відображення тих же рослин – сріблястого стахісу, легкої гіпсофіли, декоративних злаків та струнких ялівців. Підсилює єдність зображення літніх людей на лаві та чоловіка на інвалідному візку – саме ці зображення підкреслюють функціональне призначення даної локації.

Зона тихого відпочинку 2 - 657 м² вона менша за площею та компактніша в просторі в порівнянні з першою. Ми обрали для неї північно-західну частину території житлового комплексу. Тут теж присутня бетонна загорожа до того ж вона обрамлює дві сторони території під кутом 90 градусів.

За бетонною загорожею зростають великі дерева, що трохи пом'якшує пейзаж. Нашою метою було поєднати простір за огорожею з простором житлового комплексу. Нам не вдалось уникнути використання контейнерів оскільки дана територія вкрита товстим шаром щебню дрібної фракції.

Рис.3.10. Місце розташування зони тихого відпочинку 2 на плані території ЖК «CITY HUB»

Рис.3.10. Місце розташування зони тихого відпочинку 2 на плані території ЖК «CITY HUB»

Варіант дизайну вуглової частини зони відпочинку 2 представлено на рис.3.11.

Рис.3.11. Дизайн кутової частини ділянки зони тихого відпочинку 2.
(Локація в 3-D зроблена автором)

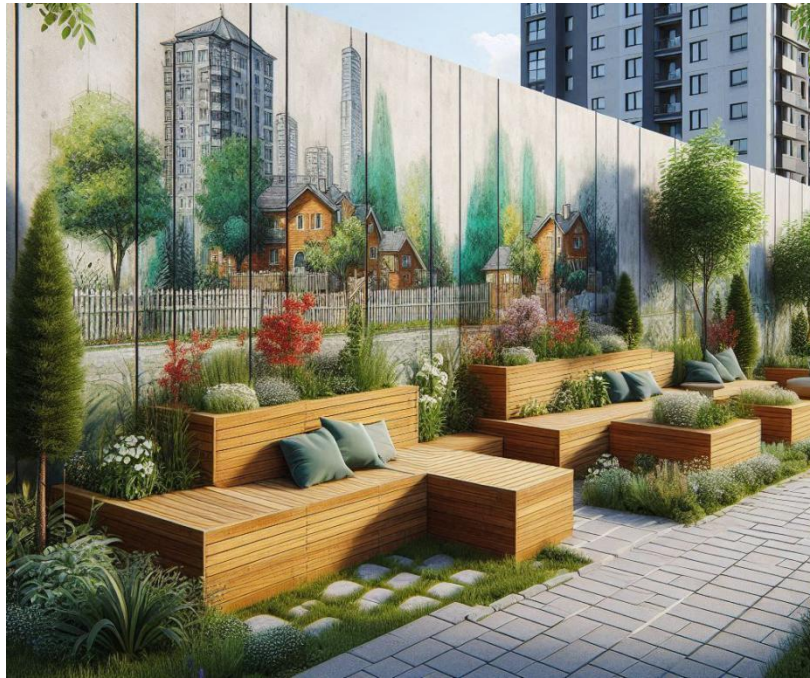

Рис.3.12. Приклад оформлення зони тихого відпочинку. (Локація в 3-D зроблена автором)

Зону проведення урочистих заходів: кафе - 200 м²; літня тераса – 560 м²; ми запроектували в затишному місці прибудинкової території, поблизу одного із входів на територію ЖК, де запланована стоянка для автомобілів гостей.

Ця територія буде особливо важливою для жителів ЖК, адже саме тут вони зможуть проводити свої родинні свята: відмічати дні народження сої і своїх членів сім'ї, зустрічатись з друзями, проводити веселі Різдвяні свята та організувати зустріч Нового року та інше.

Ми зупинились на кафе з грузинською кухнею, щоб дати можливість відвідувачам скуштувати гострі та ароматні м'ясні та овочеві страви, адже страви української кухні кожна господиня щодня готує дома.

Всю територію зони проведення урочистих заходів ми умовно розділили на дві частини: кафе в грузинському стилі- 200 м²; літня тераса – 560 м².

Підходи до ресторану – стежки, зелені галявини на яких ми запроектували елементи стінопису на збудованих для цього декоративних стінах- панелях різної висоти. Саме ці споруди організують рух відвідувачів ресторану та готують їх до атмосфери дизайну інтер'єру.

Літня тераса призначена для розширення зали обслуговування клієнтів в весняно-літній сезон. Терасу з двох боків пропонуємо обмежити стінами висотою до 1.5 метрів на яких будуть розміщені тематичні стінописи

Рис.3.13. 3D візуалізація однієї з точок літньої тераси. (Локація в 3-D зроблена автором)

На рисунку видно як панно з картинами перетворюють терасу на виставку мистецтва. Тематика картин розроблена автором. Одночасно простір втрачає чіткі межі оточення змінює настрій відвідувачів загальна картина гармонійно об'єднана природним оточенням.

На протилежній стороні тераси теж присутня стіна-панно із яскравим стінописом. Мотиви стінопису в даному випадку відтворюють картини

вулиць Тбілісі і готують відвідувачів до зустрічі із масивними картинами грузинських кварталів в середині кафе.

В даному місці ми віддали перевагу декоративним рослинам які є природним фоном для яскравого стінопису. На задньому плані високі потужні дерева, з боків чагарники, яскраве червоне забарвлення листків перекликається з кольорами стінопису (рис.3.14)

Рис.3.14. Фрагмент літньої тераси. (Локація в 3-D зроблена автором)

Площа основної зали 200 квадратних метрів. Атмосферу теплоти і затишку створюють стінописи з міськими кварталами та вулицями старого району міста Тбілісі, яскравий натюрморт та в тон їм підібрані меблі та начиння.

Тему стінописів ми обрали не випадково, саме цей стінопис розроблено автором перенесений на стіни ресторану „JORGIYA“ в м. Стокгольм, який запроваджено в життя і радує відвідувачів ресторану „JORGIYA“

В даному проєкті основними темами стінопису в інтер'єрі кафе стали вулиці Тбілісі. а що до стінописів на терасі та в зовнішньому середовищі то мною розроблені додаткові ескізи із тематикою, що перекликається із

оточуючим середовищем, що створює єдиний образ. Рисунки ескізів представлені в додатках до цієї роботи.

Господарська зона - 200 м² представлена трьома локаціями приблизно по 65-70 м² кожна. Вони знаходяться на однаковій відстані одна від одної тут розміщені не великі за площею дерев'яні садові будиночки призначені для зберігання садового інвентаря та спеціальної робочої форми обслуговуючого персоналу.

Зона виходу собак - 641 м² - це конче необхідна функціональна зона оскільки велика кількість мешканців заводять собак, кішок та інших тварин і їм необхідно створити простір для виходу. Кращим покриттям для неї є подрібнені дерев'яні тріски або ж тирса. Це полегшує її прибирання від посліду до того ж це покриття легко відновити додавши свіжі подрібнені тріски та тирсу.

3.3. Генеральний план дизайну зовнішнього середовища ЖК

Ми розробили генеральний план дизайну зовнішнього середовища території ЖК "CITY HUB" який передбачає не лише дизайн територій функціональних зон, а й детальне планування стежкової мережі, малих архітектурних форм, як то лав, підпірних стінок, відповідну організацію території та розміщення на ній стінописів та декоративних рослин.

Для того щоб зрозуміти як і що проектувати має скластися система понять, абстрактна ідея, тобто концепція - основна ідея майбутнього проекту. Концепція визначає стратегію дій і є дорожньою картою проекту. Розробка концепції проекту – це одна із початкових стадій дизайну і вона, зазвичай формується із даних перед проектним дослідженням об'єкту.

Нашу концепція передбачає врахування сучасних принципів дизайну середовища, а саме - досягати екологічності, інклюзивності, комфортності у створенні простору ЖК, у виборі теми стінопису та дизайнерських рішень

при формуванні зовнішнього простору та дизайну інтер'єру кафе в грузинському стилі.

Важливим для проектувальників є дизайн програма замовника. В нашому випадку дизайн програма замовника містить наступні завдання:

- зробити аналіз території об'єкту та розробити проект дизайну зовнішнього середовища території житлового комплексу "CITY HUB" з використанням стінописів в поєднанні з рослинами;
- запропонувати зонування території ЖК з врахуванням комфорту та інклюзивності використання різними за можливостями жителями;
- розробити план кафе в грузинському стилі і літньої тераси. Запропонувати тематичні стінописи в інтер'єрі гостьової зони і на терасі.

На рис. 3.14 генеральний план дизайну території ЖК "CITY HUB" розроблений автором.

Рис.3.14. Генеральний план дизайну території ЖК "CITY HUB" розроблений автором

В дизайні зовнішнього середовища території ЖК "CITY HUB" ми запроектували декоративні огорожі та панно із зображенням надихаючих картин (стінописів) теми яких розроблені автором. Для гармонійного

поєднання їх із середовищем ми використали декоративні рослини: вічнозелені рослини, декоративні злаки, красиво квітучі багаторічники, які є продовженням картин стінописів. За допомогою цих малих архітектурних форм організуємо простір та спрямовуємо рух жителів до відповідних об'єктів.

Особливості поєднання стінопису і декоративних рослин на території в тому, що вони мають доповнювати і відтворювати цілісну картину. Візуальне сприйняття простору включає визначення послідовності зміни пейзажних елементів дизайну на території комплексу які мають розкриватися послідовно під час руху стежками. При розробці проекту врахували особливості просторових умов зорового сприйняття в цілому та окремих об'єктів. На першому етапі проектування нами були визначені в процесі натурних обстежень місця розташування композиційних центрів ландшафтного дизайну, видові точки. Ми прагнули того, щоб з основних точок огляду було видно найбільш яскраві об'єкти дизайну території.

Звичайно різноманітність зорових картин, що розкриваються під час руху стежками не така різноманітна як в міських парках, та використання таких прийомів як зміна напрямку огляду за рахунок повороту стежки, розкриття далеких перспектив, чергування однопланових і багатопланових пейзажних композицій урізноманітнює і збагатить кількість оглядових картин.

Урізноманітнити дизайн території ми пропонуємо за рахунок введення декоративних стін-панно та огорож, які організують рух людей на території і спрямовують потоки до визначених об'єктів. Саме за допомогою декоративних огорож і стін ми плануємо зорво розширити розміри простору, створити ілюзію багатопланової перспективи дизайну простору, візуально збільшити глибину простору.

Гарний вид стінопису на декоративних огорожах та стінах пропонуємо обіграти за допомогою обрамлення їх декоративними рослинами, багаторічними злаками – це поглибить перспективу. Повітряна перспектива

змінює кольори, контури, фактуру поверхні предметів – це є результатом віддалення об'єкта від точки огляду і це приводить до емоційного сплеску в душі людини: на відстані ми бачимо одне, а при наближенні відкривається зовсім інше.

Під впливом повітряної перспективи білий, жовтий, помаранчовий кольори візуально приближують об'єкти дизайну. Предмети з м'якими контурами і синім відтінком оптично віддаляються від спостерігача. Використовуючи ефекти повітряної перспективи в дизайні, можна ілюзорно збільшувати площу ділянки, або навпаки, наближувати об'єкти огляду.

При формуванні простору ми використали регулярні і пейзажні прийоми побудови композицій ландшафтного дизайну.

Регулярні композиції створюють в місцях масових відвідувань - поблизу головного входу, спортивних комплексів, з метою організації руху людських потоків, влаштування захисних смуг, декорування певних будівель та функціональних зон.

Пейзажні композиції максимально відтворюють природні ландшафти і їх доцільно проектувати і створювати в місцях тихого відпочинку, прогулянок на природі, реабілітаційних центрах, зонах які відвідують люди з обмеженими можливостями руху чи іншими вадами здоров'я.

3.4. Обґрунтування мотивів стінопису та розміщення їх в інтер'єрі кафе у грузинському стилі

Кафе у грузинському стилі загальною площею 200 м² ми запланували у відділеній затишній частині прибудинкової території. Саме тут можна розслабитись і отримати задоволення від страв, чудового дизайну, красивих картин на стінах. План кафе представлено на рис. 3.15.

В організації подібного сучасного закладу ми керувались тим, що всі його частини мають бути гармонійно пов'язаними - це значить, що дизайн має забезпечити не лише красу, а й зручність взаємодії функціональних зон.

Приміщення кафе в грузинському стилі ми поділили на декілька функціональних зон: тамбур, вхідна частина, санітарна зона, кабінет директора, бар – все ці зони напруженої роботи обслуговуючого персоналу. Окремо виділили зал прийому відвідувачів з круглими та еліптичними столами, для малих та великих компаній з досить широкими проходами для зручної роботи офіціантів.

Зал не передбачає танцювального майданчика, та пропонує відвідувачам живу музику.

Тематику живопису на стінах вибрали не випадково – вулиці старого Тбілісі ідеально відтворюють дух Грузії і створюють бажану для даного кафе атмосферу. Картини розписані в теплих хромово-жовтих та хромових тонах на всю висоту стіни. На рисунку 3.15 один з етапів створення стінопису в грузинському кафе в м. Стокгольм, робота виконана автором.

Рис.3.15. Стінопис в грузинському кафе в м. Стокгольм, робота автора.

Саме ці мотиви ми пропонуємо відтворити в кафе на прибудинковій території ЖК "CITY HUB".

На наступному рисунку зображення одного з кутку зали для в+ідвідувачів. Живопис представлено у вигляді картин, які імітують вікна, через які відкриваються краєвиди міста. За рахунок світла на картині і вдалому освітленню приміщення створюється враження сонячного сяйва. Саме таким чином ми пропонуємо оформити частину інтер'єру нашого кафе (рис.3.16).

Рис.3.16. Фрагмент дизайну кафе, роботи автора на картинах.

Розмальовували стіни ми акриловими фарбами в техніці живопису. Акрилові фарби добре підходять для створення різноманітних текстур. Якщо додати до них пісок або гіпс то можна отримати цікаві текстури і об'ємні деталі на картині. Акрилові фарби — це універсальний та зручний матеріал для художників, навіть для початківців. Вони швидко висихають, мають насичені кольори і легко змішуються. Ділюсь з декількома секретами та порадами, які допоможуть максимально використати потенціал акрилових фарб.

Обов'язковим є використання піддону для зволоження оскільки акрилові фарби швидко висихають, необхідно просто змочити паперовий рушник водою, покласти його на піддон і зверху накрити тонким пергаментним папером. Це допоможе зберегти фарби свіжими.

Слід користуватись спреєм для води, щоб уникнути швидкого висихання фарб на палітрі, він має бути завжди під рукою, щоб мати змогу регулярно зволожувати поверхню фарб, аби вони залишалися м'якими та зручними для роботи.

Для створення текстур та змішування і переходів кольорів слід використовувати техніку змішування вологих фарб, щоб створити плавні переходи між кольорами. Починати треба з нанесення одного кольору, потім додавати інший, і м'яко з'єднувати їх за допомогою чистого пензлика, або губки.

Використання акрилового медіуму. Акрилові медіуми допомагають змінювати властивості фарб — збільшувати прозорість, створювати глясовий або матовий ефект, додавати об'єм або збільшувати час висихання. Експериментуючи з різними медіумами для досягнення бажаного результату.

Техніку "сухої пензля" використовують для створення текстурних ефектів. Для цього набирають трохи фарби на пензель, витирають його об край палітри, а потім легкими рухами наносять фарбу на поверхню, створюючи відповідний ефект.

Необхідно періодично і часто очищати пензлі та інші інструменти після роботи з акриловими фарбами, оскільки вони швидко висихають і можуть пошкодити інструменти. Для очищення краще всього використовувати теплу воду і мило.

Висновки до третього розділу

1. На території ми запланували наступні функціональні зони: дитячих майданчиків та розваг; занять спортом; барбекю та фут корту; тихого

відпочинку (2 локації) ; проведення урочистих заходів (кафе в грузинському стилі з літньою терасою); господарську; вихову собак.

2. Концепція роботи сформульована наступним чином: - екологічність, інклюзивність, комфортність для жителів ЖК "CITY HUB" у виборі теми стінопису та дизайнерських рішень при формуванні зовнішнього простору та дизайну інтер'єру кафе.

4. Обраний стиль та тематика стінописів зумовлені перш за все рішенням автора даної роботи. Головною нашою метою було створити атмосферу, яка приваблює відвідувачів та викликає незабутні емоції затишку і щастя, адже саме це змусить їх відвідати заклад ще не один раз.

5. Тематика стінописів запропонована автором, чия робота запроваджена в грузинському кафе в м. Стокгольм. Саме фрагменти цієї роботи ми пропонуємо використати в дизайні кафе на території ЖК "CITY HUB".

6. Стінописи виконані акриловими фарбами в техніці живопису, автор ділиться деякими секретами та дає поради, які допомагають максимально використати потенціал акрилових фарб.

ВИСНОВКИ

В результаті проведених досліджень ми прийшли до наступних висновків:

2. Мурали як форма настінного живопису не є чимось абсолютно новим. Розвиток стінопису проходив слідуючі етапи: фрески Ренесансу, барокові декоративні роботи, модернізм ХХ століття - футуризм і кубізм, мексиканський муралізм 1910-1920 років.
3. Аналіз стінописів м. Києва показав, що не всі стінописи в місті є вдалими, необхідно ввести контроль за темами та рівнем мистецтва стінопису, створивши експертну групу до якої ввести художників, архітекторів, мистецтвознавців.
4. Стінописи використовують: а) як прикрасу; б) з метою розширення простору; в) розвитку уяви та розширення світогляду; г) акценту на соціальну проблему.
5. При виборі тематики слід враховувати оточуюче середовище, існуючі об'єкти інфраструктури поруч та враховувати вплив теми стінопису на психологічний стан людей.
6. Незмінними помічниками в досягненні гармонійного поєднання стінопису та оточуючого середовища є декоративні рослини.
7. Елементи природи художники вводять в стінописи двома способами:
 - а) включають до основного зображення, як не від'ємний елемент;
 - б) відтворюють пейзажі, які зливаються з природним оточенням.
8. На території ми запланували наступні функціональні зони: дитячих майданчиків та розваг; занять спортом; барбекю та фут корту; тихого відпочинку (2 локації); проведення урочистих заходів (кафе в грузинському стилі з літньою терасою); господарську; вигулу собак.
9. Концепція роботи сформульована наступним чином: - екологічність, інклюзивність, комфортність для жителів ЖК "CITY HUB" у виборі теми

стінопису та дизайнерських рішень при формуванні зовнішнього простору та дизайну інтер'єру кафе.

10. Обраний стиль та тематика стінописів зумовлені перш за все рішенням автора даної роботи. Головною нашою метою було створити атмосферу, яка приваблює відвідувачів та викликає незабутні емоції затишку і щастя, адже саме це змусить їх відвідати заклад ще не один раз.
11. Тематика стінописів запропонована автором, чия робота запроваджена в грузинському кафе в м. Стокгольм. Саме фрагменти цієї роботи ми пропонуємо використати в дизайні кафе на території ЖК "CITY HUB".
12. Стінописи виконані акриловими фарбами в техніці живопису, автор ділиться деякими секретами та дає поради, які допомагають максимально використати потенціал акрилових фарб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мачача Т. Етностиль як основа дизайн-проектування нових виробів учнями профільної середньої технологічної освіти. Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів Міжнародної наук - прак. конф., 23 квіт. 2020 р. Київ: КНУТД, 2020. С. 311-314. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16172/1/APSD2020_V2_P311-314.pdf (дата звернення 10.06.2024).
2. Михайлова Р. Д., Плисюк Ю. О. Українські етнічні елементи в дизайні сучасного готельного інтер'єру: витoki та особливості. Art and design. 2019. №4. С. 58 – 67. URL: <blob:https://xn--80affa3aj0al.xn-80asehdb/61cb9b3f-6c3e-4ecb-9b2c-5a54ecba68ec> (дата звернення 10.06.2024).
3. Мазуркевич Н. А. Напрями розвитку дизайну середовища освітлення у дизайні стоматологічного кабінету. Дизайн – синергія мистецтва та науки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 10-11 листопада 2021 р. Київ: НАКККиМ, 2021. С. 224.
4. Японський стиль: характерні риси в інтер'єрі: веб-сайт. URL: https://realestate.24tv.ua/yaponskiy-stil-harakterni-risi-interyeri-fotoostanni-novini_n1425452 (дата звернення 15.06.2024).
5. Atelier Morimoto XEX: веб-сайт. URL: <https://ironchefmorimoto.com/Restaurant/atelier-morimoto-xex-tokyo/> (дата звернення 15.06.2024).
6. Iyomata: веб-сайт. URL: <https://secretland.info/uk/japan-restaurants/> (дата звернення 15.06.2024).
7. Ресторан в грузинському стилі: веб-сайт. URL: <https://art-ichok.com.ua/portfolio/public-interior/restoran-v-gruzinskom-stile> (дата звернення 15.06.2024). 71

8. Грузинський ресторан «Georgian House»: веб-сайт. URL: <https://madloba.info/tbilisi/georgian-restaurants/georgian-house/> (дата звернення 15.06.2024).
9. Etno restoran Zlatar: веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/p/Etnorestoran-Zlatar-100072093866875/> (дата звернення 15.06.2024).
10. Ресторан «Сіль Землі»: веб-сайт. URL: <https://top20.ua/kyiv/restoranikafe-bari/restorani/sol-zemli-restoran.html> (дата звернення 22.06.2024).
11. Корчма: веб-сайт. URL: <https://ru.restaurantguru.com/KorchmaZaporizhia> (дата звернення 22.06.2024).
12. Царське село: веб-сайт. URL: <https://discover.ua/locations/carskoe-selo> (дата звернення 22.06.2024).
13. Ресторан «SHO»: веб-сайт. URL: https://reston.ua/kyiv_catalog/restoransho (дата звернення 22.06.2024).
14. Сиваш І. О. Мистецтво етнодизайну в художній культурі України ХХ – початку ХХІ ст: дис... канд. мистецтвознав: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2019. 210 с. URL: <https://elib.nakkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2303/Syvashdisser.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 23.06.2024).
15. Руль О. В. Виразні можливості етностилістики в сучасному дизайні інтер'єру. Гуманітарний вісник. 2020. С. 107 URL: <http://surl.li/mfracv> (дата звернення 23.06.2024).
16. Крилатова О. Вектори розвитку етностилю в сучасному дизайні громадських інтер'єрів України. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2013. Вип. 24. С. 27-36.
17. Нікішенко Ю. І. Символіка окремих геометричних орнаментів української вишивки: стаття. URL: <http://surl.li/mfrdz> (дата звернення 23.06.2024).
18. Ломовських С. В. Рослинна символіка в традиційних українських орнаментах. Етнічна культура в глобалізованому світі: зб. наук. праць 7-ої та 8-ої Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих 72 вчених: присвяч.

5-річчю заснування НЕСТ. 2017. С. 212. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/19132/1/102-113.pdf> (дата звернення 23.06.2024).

19. Кузнецова І. О. Прийоми використання українського орнаменту в сучасному інтер'єрі. Теорія та практика дизайну. 2012. Вип. 1. С. 68 – 74.
20. Основні риси українського етностилю: веб-сайт. URL: <http://surl.li/asixs> (дата звернення 23.06.2024).
21. Громнюк А. І. Етнічні мотиви в архітектурі сучасних інтер'єрів підприємств харчування: дис. ... к. арх.: 18.00.01 / Львів. нац. універ «Львівська політехніка». Львів, 2016. 274 с.
22. ДБН В.2.2-25:2009 Будинки і споруди. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства): Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Київ, 2010. 85 с.
23. Новосельчук Н. Є. Дизайн інтер'єру: навч. посіб. для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2020. 165 с.
24. Коренець Ю. М., Клевцов Є. Г. Дизайн об'єктів та інтер'єр приміщень закладів готельно-ресторанного бізнесу: навч. посіб. Кривий Ріг, 2020. 162 с.
25. Гнатюк Л. Р., Поліщук Я. І. Вплив ергономічних вимог на створення комфорту та зручності ресторанів, як закладів громадського харчування. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2014. Вип. 37. С. 125 – 131.
26. Сьомка С. В. Ергономіка та ергодизайн: підручник. Київ: НАКККіМ, 2017. 604 с.
27. Цимбал Н. Особливості дизайн-проектування інтер'єру залу ресторану. Студентський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 2018. Вип. 43. С. 81 – 82.
28. Дьяченко Р. В. Вплив внутрішнього середовища ресторанного закладу на взаємодію комфорт-інтер'єр. Етнодизайн у контексті українського національного відродження та європейської інтеграції. Кн. 3: зб. наук. праць. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2019. С. 131 – 134. URL:

<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15309/1/30.pdf> (дата звернення 27.10.2024).

29. Дерев'яні стелі – 25 прикладів інтер'єру: веб-сайт. URL: <https://dom.ukr.bio/ua/articles/3949/> (дата звернення 27.10.2024).

30. Оздоблення дерев'яною вагонкою стін в будинку: веб-сайт. URL: <https://drevosvit.com.ua/uk/statti-ua/ozdoblennya-derevyanoyu-vagonkooyustin-v-budinku/> (дата звернення 27.10.2024).

31. Штукатурка стін глиною - натуральна обробка: веб-сайт. URL: <http://stroytechnology.net/domachniy-pomichnuks/5398-chtykatyrka-stingliouy.html> (дата звернення 27.10.2024).

32. Базильчук Л. В., Пічкур М. О. Основи художньої кераміки: навч.- метод. посіб. Умань: АЛМІ, 2009. 84 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/655/1/KERAMIKA_posibn.pdf (дата звернення 28.10.2024).

33. Бетон в інтер'єрі. Як стильно оформити інтер'єр: веб-сайт. URL: <https://electrica-shop.com.ua/ua/beton-v-interere-kak-stilno-oformit-interer> (дата звернення 27.10.2024).

34. Технічні характеристики керамограніту: веб-сайт. URL: <https://gp.net.ua/tehnichni-xarakteristiki-keramogranitu.html> (дата звернення 27.10.2024).

35. Захарова С. О. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Дизайн внутрішнього простору будівель і комплексів» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» 74 денної та заочної форми навчання. Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2020. 59 с.

36. Сьомка С., Антонович Є. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання: підручник. Київ: НАКККіМ, 2018. 360 с.

37. Яке обладнання необхідне для кафе та ресторанів: повний список: веб-сайт. URL: <https://joinposter.com/ua/post/spysok-obladnannya-dlyakafe-ta-restoraniv> (дата звернення 28.10.2024).

38. Костюк Д. Особливості застосування етностилю в дизайні інтер'єрів. Політ. Сучасні проблеми науки. Розвиток інфраструктури авіаційного транспорту: тези доповідей XXIII Міжнародної науковопрактичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. Київ: НАУ, 2023. С. 205.
39. Меблеві технології. Журнал для виробників меблів. 2014. № 03. С. 2 – 3.
40. Faina: веб-сайт. URL: <https://faina.design/pages/the-studio> (дата звернення 29.10.2024).
41. Дім українського архітектора Махна переміг на міжнародному конкурсі дизайну: веб-сайт. URL: https://texty.org.ua/fragments/99455/Dim_ukrajinskogo_arkhitektora_Mahn_a_peremig_na_mizhnarodnomu-99455/ (дата звернення 29.10.2024).
42. Етнічний стиль в інтер'єрі: веб-сайт. URL: <https://ov2.com.ua/etnichnyu-styl-v-nteryeri/> (дата звернення 29.10.2024).
43. Луковська О. І. Експериментальний текстиль України у форматі виставкової діяльності. Статті збірника «Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті». 2018. № 5. С. 34 – 37.
44. Льон – опис, характеристики та властивості матеріалу: веб-сайт. URL: <https://tk.ua/ua/articles/len-opisanie-harakteristiki-i-svoystvamateriala.html> (дата звернення 29.10.2023). 75
45. Чуднівєць А. Інтерпретація петриківського розпису в сучасному архітектурно-просторовому середовищі. Художня культура. Актуальні проблеми. 2017. Вип. 13. С. 232 – 244.
46. Маркович М. Й. Основи проектування інтер'єрів: навч. посіб. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 75 с.
47. Світлодизайн. Як елемент залучення відвідувачів у ресторані: вебсайт. URL: https://his.ua/ua/article/svitlodizayn-yak-element-zaluchennyavidviduvachiv-u-restoran_2021-02-25 (дата звернення 30.10.2024).

48. Як підібрати освітлення ресторану: веб-сайт. URL: <https://citylight.com.ua/uk/kak-podobrat-osveshhenie-dlya-restorana/> (дата звернення 30.10.2024).
49. Парчевська Д. В. Символіка кольорів декоративно-прикладного мистецтва України. Збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук: II науково-практична конференція. Харків, 2020. С. 75 – 78.
50. Булгакова Т. В., Окончук А., Бутукова А. Сучасні тенденції в дизайні інтер'єру ресторану // Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 22 квітня 2021 року. Київ: КНУТД, 2021. С. 209 – 211. URL: [https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18148/1/APSD2021_V2_P209 - 201.pdf](https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18148/1/APSD2021_V2_P209-201.pdf) (дата звернення 30.10.2024).
51. Семашко Т.Ф. Колоративи у наївній картині кольору українського етносу. Мова і культура. 2012. Вип. 15, т. 8. С. 54-60.

ДОДАТКИ